

Службен весник

на Република Македонија

Број 47

10 март 2016, четврток

година LXXII

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1216. Указ за поставување на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Република Турција.....	2	1223. Правилник за висината на наградата за работата и надоместоците на реално потребните трошоци на претседателот и членовите на спогодбениот совет и повереникот на вонсудското спогодување.....	9
1217. Указ за поставување на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Република Бугарија.....	2	1224. Правилник за начинот на сигнализација и маркација, формата и содржината на сигнализација и маркација на планинските патеки.....	10
1218. Указ за поставување на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Суверениот Воен ред на Малта.....	2	1225. Одлука за избор на судии поротници на Основен суд Скопје 1 Скопје	19
1219. Указ за поставување на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Република Словачка.....	2	1226. Решение за изменување на Решението за зголемено ниво на официјални контроли на храна за животни и храна од неживотинско потекло при увоз во Република Македонија.....	19
1220. Правилник за знаците што на учесниците во сообраќајот на патиштата им ги даваат униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи.....	2	1227. Одлука за влегување во сила на Лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија.....	27
1221. Правилник за начинот на организација на обезбедувањето на пробното возење и висината на трошоците поврзани со обезбедување на пробни возења од страна на полициските службеници на Министерството за внатрешни работи.....	9	1228. Колективен договор за енергетика	29
1222. Правилник за трошоците за водење на постапката за вонсудско спогодување.....	9	1229. Објава за движењето на индексот на цените на мало во Република Македонија за месец февруари 2016 година.....	40
		Огласен дел.....	1-72

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1216.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З

ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА ТУРЦИЈА

I

Г. Звонко Муцунски се поставува на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Република Турција, со седиште во Анкара.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 41
9 март 2016 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

1217.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З

ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА

I

Г. Марјан Ѓорчев се поставува на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Република Бугарија, со седиште во Софија.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 42
9 март 2016 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

1218.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З

ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО СУВЕРЕНИОТ ВОЕН РЕД НА МАЛТА

I

Г. Оливер Шамбевски се поставува на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Суверениот Воен ред на Малта, со седиште во Рим.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 43
9 март 2016 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

1219.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З

ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА СЛОВАЧКА

I

Г. Василка Поповска Тренивска се поставува на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Република Словачка, со седиште во Виена.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 44
9 март 2016 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

1220.

Врз основа на член 394 алинеја 1 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 169/15 и 226/15), министерот за внатрешни работи донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ЗНАЦИТЕ ШТО НА УЧЕСНИЦИТЕ ВО СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА ИМ ГИ ДАВААТ УНИФОРМИРАНИТЕ ПОЛИЦИСКИ СЛУЖБЕНИЦИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат знаците што на учесниците во сообраќајот на патиштата им ги даваат униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи (во натамошниот текст: полициските службеници), со раце и со положбата на телото, звучни знаци и светлосни знаци.

Член 2

(1) Знаците што полициските службеници ги даваат со раце и со положбата на телото, за учесниците во сообраќајот ги имаат следните значења:

1. рака подигната вертикално со отворена дланка - значи запирање на сите возила. (Слика бр. 1)

- Ако знакот е даден на раскрсница, за возилата значи забрана на поминување, освен за оние возила што во моментот кога полицискиот службеник ќе ја подигне раката, не можат на безбеден начин да се запрат.

- Ако знакот е даден на раскрсница, за пешаците значи забрана да го преминуваат коловозот.

- Ако знакот е даден на отворен пат, тој го има наведеното значење само кога полицискиот службеник се наоѓа на коловозот;

2. рака хоризонтално испружена со отворена дланка - значи забрана на поминување за сите учесници во сообраќајот чија насока на движење ја сече насоката на испружената рака (Слика бр. 2);

3. бавно мавтање со хоризонтално странично испружена рака во правец горе-долу со отворена дланка свртена надолу - значи возачот во чија насока се дава овој знак треба да ја намали брзината на движењето на возилото (Слика бр. 3);

4. хоризонтално испружена рака со отворена дланка и кружно движење на подлактицата и дланката оддесно налево-значи дека возачот во чија насока се дава овој знак треба да го забрза движењето на возилото (Слика бр. 4);

5. хоризонтално странично испружена рака со отворена дланка насочена кон определено возило - значи дека возачот на тоа возило треба да го запре возилото со кое управува (Слика бр. 5);

6. тело во стоечки став или тело во истиот став со раце хоризонтално странично испружени - значи дека возилата што доаѓаат од правецот во кој е свртен грбот односно градите на полицискиот службеник треба да запрат, а дека возилата кои доаѓаат од бочните страни на тоа лице имаат право на поминување (Слики бр. 6 и 7).

(2) Кога сообраќајот е запрен со знаците со кои им се наредува запирање на возилата на одделни учесници во сообраќајот, полицискиот службеник може на други учесници да даде знак да го забрзаат движењето на своето возило, ако со тоа се обезбедува побрзо одвивање на сообраќајот.

(3) Сликите од бр. 1 до бр. 7 се дадени во Прилогот број 1 – Знаци што полициските службеници ги даваат со раце и со положбата на телото за учесниците во сообраќајот, кој е составен дел на овој правилник.

Член 3

(1) Ако полициски службеник го регулира сообраќајот на раскрсница, знаците со кои се наредува запирање на сите возила и забрана на минувањето за определени учесници во сообраќајот, може да ги дава само ако се наоѓа во средиштето на раскрсницата.

(2) Ако на една раскрсница се наоѓаат повеќе полициски службеници кои помагаат во регулирањето на сообраќајот, знаците што ги даваат тие лица треба да бидат усогласени со знаците што ги дава полицискиот службеник, кој се наоѓа во средиштето на раскрсницата.

(3) По исклучок од став (1) на овој член, ако со тоа поефикасно би се регулирал сообраќајот, знаците од член 2 став (1) точки 1, 2 и 6 од овој правилник, може да ги дава и полициски службеник, кој се наоѓа на коловозот на раскрсницата, под услов истиот да може лесно да се забележи од страна на сите учесници во сообраќајот на кои им се наменети знаците.

(4) Ако на раскрсницата се наоѓаат повеќе полициски службеници, знаците што ги даваат тие лица треба меѓусебно да бидат усогласени.

Член 4

(1) За давање знаци со кои се наредува запирање, забрана на минување, намалување и забрзување на движењето на возилата, полицискиот службеник може да употребува табличка за регулирање на сообраќајот.

(2) Табличката за регулирање на сообраќајот има форма на круг со пречник од најмалку 12 см. Основата на табличката е во бела боја, со црвен раб со широчина најмалку 2 см. Во средината на табличката е испишан зборот „СТОП-ПОЛИЦИЈА”. (Прилог бр. 2 - Табличка за регулирање на сообраќајот).

(3) Табличката за регулирање на сообраќајот е обложена со рефлектирачка материја.

(4) Прилогот број 2 е составен дел на овој правилник.

Член 5

(1) Звучните знаци се даваат со посебен уред за давање на звучни знаци на моторното возило или со свирка (пишталка).

(2) Звучните знаци кои се даваат со посебен уред на моторното возило се состојат од голем број на тонови со различна висина, интензитет и динамика (звук на завивање).

Член 6

(1) Звучните знаци што се даваат со посебен уред за давање на звучни знаци на моторното возило се употребуваат само во комбинација со светлосни знаци од член 10 став (1) од овој правилник и имаат значење на соодветниот светлосен знак што се дава.

(2) Звучните знаци со свирка (пишталка) се применуваат само во комбинација со знаците што се даваат со раце и тоа само кога полицискиот службеник се наоѓа надвор од возилото.

Член 7

(1) Звучните знаци што ги даваат полициските службеници со свирка (пишталка) ги имаат следните значења:

1. еден краток свиреж (пиштење) - значи повик на учесниците во сообраќајот кога ќе го чујат да го свртат вниманието кон полицискиот службеник, кој со помош на одреден друг знак ќе изрази определено барање;

2. повеќе последователни кратки свирежи (пиштења) - значи дека некој од учесниците во сообраќајот постапил спротивно на барањето изразено со помош на дадениот друг знак, на правилата на сообраќајот или на поставените сообраќајни знаци;

3. еден долг свиреж (пиштење) - со вертикално подигната рака значи внимание и задолжително запирање за сите учесници во сообраќајот.

(2) Звучниот знак од ставот (1) точка 1 на овој член се дава само при регулирањето на сообраќајот на раскрсница.

(3) Ако звучниот знак се состои од повеќе последователни пиштења, сите учесници во сообраќајот што ќе го чујат ваквиот знак треба со набљудување на полицискиот службеник да видат дали тој знак се однесува на нив. Истовремено со давањето на тој знак, полицискиот службеник треба да покаже на кој учесник во сообраќајот дадениот знак се однесува и што тој треба да стори.

Член 8

(1) Во вршењето на контрола и регулирање на сообраќајот, полициските службеници можат да даваат светлосни знаци.

(2) Светлосни знаци се даваат со посебни уреди за давање на светлосни знаци на моторното возило или со средства што рачно се користат (батериска ламба, светлечка „стоп-таблица“).

(3) Светлечката „стоп-таблица“ има облик на круг од 19,5 см, со црвен раб широк 3 см, чија основа на предната страна и на задната страна е во бела боја, а на средината на предната страна се наоѓа светлосно тело со црвена боја во кружен облик од 10 см, а на средината на задната страна со црни букви е испишан зборот „СТОП-ПОЛИЦИЈА“. (Прилог бр. 3 - Светлечка стоп-таблица).

(4) Светлечката „стоп-таблица“ има држач и истата е обложена со рефлектирачка материја.

(5) Прилогот број 3 е составен дел на овој правилник.

Член 9

(1) Светлосните знаци што се даваат со посебни уреди за давање на светлосни знаци на моторното возило ги имаат следните значења:

1. две трепкави светла, од кои едно во сина боја на десната страна, а другото во црвена боја на левата страна на возилото, значат дека возачот кога ќе ги сретне моторните возила што се под придружба, или кога ќе го престигнуваат тие возила, треба да го запре возилото, а ноќе наместо долги светла да употреби соборени светла за осветлување на патот, како и строго да се

придржува кон наредбите што му ги даваат лицата од придружбата, а движењето да го продолжи дури откако сите возила под придружба ќе поминат, да им го отстапи првенството на минување на тие возила и да не ги престигнува истите. Светлосниот знак за пешаците значи да се тргнат од коловозот, заради пропуштање на тие моторни возила.

2. две трепкави или ротациони светла во сина боја на возилото кое обезбедува минување на едно возило или на колона возила кои се движат зад него значат дека возачот треба да обрне внимание и на возилата на кои им се обезбедува минување, да ги пропусти и по потреба, да го запре своето возило додека не помине тоа возило или колоната на возила;

3. едно трепкаво или ротационо светло во сина боја на возилото со право на првенство на минување значи дека возачот што ќе го види тоа светло, освен за возачот на возило под придружба, да му отстапи првенство на поминување на возилото од кое се дава тој знак и по потреба да го запре своето возило додека тоа возило не помине, а за пешаците значи дека заради пропуштање на тоа возило треба да се тргнат од коловозот.

(2) Светлосните знаци од ставот (1) точки 1, 2 и 3 на овој член се даваат така што да се видливи за сите учесници во сообраќајот на кои тие им се наменети.

Член 10

Светлосниот знак што се дава со средства што се користат рачно (батериска ламба, светлечка „стоп-таблица“) е со постојано црвено светло, со кое полицискиот службеник мавта вертикално на надолжната оска на патот. Тој знак значи дека возачот треба да го запре возилото што се движи на делот од патот на кој се дава тој светлосен знак.

Член 11

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за знаците што на учесниците во сообраќајот на патиштата им ги даваат униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 129/07).

Член 12

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 13.1-13454/1
1 март 2016 година
Скопје

Министер
за внатрешни работи,
Оливер Спасовски, с.р.

Прилог број 1

Знаци што полициските службеници ги даваат со раце и со положбата на телото за учесниците во сообраќајот

Слика број 1

Слика број 2

Слика број 3

Слика број 6

Слика број 4

Слика број 7

Слика број 5

Прилог број 2

Табличка за регулирање на сообраќајот

Прилог број 3

Светлечка стоп таблица

Предна страна

Задна страна

1221.

Врз основа на член 394 алинеја 6 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 169/15 и 226/15), министерот за внатрешни работи донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ НА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ОБЕЗБЕДУВАЊЕТО НА ПРОБНОТО ВОЗЕЊЕ И ВИСИНАТА НА ТРОШОЦИТЕ ПОВРЗАНИ СО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ПРОБНИ ВОЗЕЊА ОД СТРАНА НА ПОЛИЦИСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ**

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на организација на обезбедувањето на пробното возење и висината на трошоците поврзани со обезбедување на пробни возења од страна на полициските службеници на Министерството за внатрешни работи.

Член 2

Организацијата на обезбедувањето на пробното возење заради испитување на својство на новопроизведено или преправано возило на јавен пат во услови на редовен сообраќај се врши со едно полициско возило пред возилото за кое се врши пробно возење.

Член 3

Одредбите кои се однесуваат на висината на трошоците поврзани со обезбедувањето на вонреден превоз од Правилникот за начинот на организација на обезбедувањето на вонредниот превоз и висината на трошоците поврзани со обезбедување на вонреден превоз од страна на полициските службеници на Министерството за внатрешни работи се применуваат и при определувањето на висината на трошоците поврзани со обезбедувањето на пробни возења од страна на полициските службеници на Министерството за внатрешни работи.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за начинот на организација на обезбедувањето на пробното возење и висината на трошоците поврзани со обезбедување на пробни возења од страна на униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 155/07).

Член 5

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 13.1-14367/1
4 март 2016 година
Скопје

Министер
за внатрешни работи,
Оливер Спасовски, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

1222.

Врз основа на член 69 став (3) од Законот за вонсудско спогодување („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/14) министерот за економија донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ТРОШОЦИТЕ ЗА ВОДЕЊЕ НА ПОСТАПКАТА
ЗА ВОНСУДСКО СПОГОДУВАЊЕ**

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат трошоците за водење на постапката за вонсудско спогодување.

Член 2

Трошоци за водење на постапката за вонсудско спогодување се:

1. Административни трошоци за поведување и водење на постапката;
2. Награда и надоместоци на трошоците за работата на претседателот и членовите на спогодбениот совет и повереникот на вонсудското спогодување, согласно член 25 од Законот за вонсудско спогодување и
3. Трошоци за кои со Законот за вонсудско спогодување е определено дека ќе се намируваат како трошоци на постапката за вонсудското спогодување.

Член 3

Административни трошоци за поведување и водење на постапката се одредуваат во следните износи:

1. Во скратена постапка на вонсудско спогодување во износ од 10.000 денари;
2. Во редовна постапка на вонсудско спогодување во која висината на обврските на должникот е до 10.000.000 денари, во износ од 20.000 денари аванс и
3. Во редовна постапка на вонсудско спогодување во која висината на обврските на должникот е над 10.000.000 денари, во износ од 30.000 денари аванс.

Член 4

Наградата и надоместоците на трошоците за работата на претседателот и членовите на спогодбениот совет и повереникот на вонсудското спогодување се утврдени во Правилникот за висината на наградата за работата и надоместоците на реално потребните трошоци на претседателот и членовите на спогодбениот совет и повереникот на вонсудското спогодување.

Член 5

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 15-1964/2
2 март 2016 година
Скопје

Министер за економија,
Беким Неџири, с.р.

1223.

Врз основа на член 25 став (2) од Законот за вонсудско спогодување („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/14) министерот за економија донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА ВИСИНАТА НА НАГРАДАТА ЗА РАБОТАТА И
НАДОМЕСТОЦИТЕ НА РЕАЛНО ПОТРЕБНИТЕ
ТРОШОЦИ НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ И ЧЛЕНОВИТЕ
НА СПОГОДБЕНИОТ СОВЕТ И ПОВЕРЕНИКОТ
НА ВОНСУДСКОТО СПОГОДУВАЊЕ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат висината на наградата за работата и надоместоците на реално потребните трошоци на претседателот и членовите на спогодбениот совет и повереникот на вонсудското спогодување (во понатамошниот текст: именувани лица во постапката за вонсудско спогодување).

Член 2

Во зависност од висината на паричната вредност на обврските на должникот, висината на наградата за работата на именуваните лица во постапката за вонсудско спогодување се определува според следната табела:

Ставка	Парична вредност на обврските на должникот во денари	Вкупна награда за работата на именуваните лица во постапката за вонсудско спогодување во денари		
		Претседател на спогодбен совет	Член на спогодбен совет	Повереник на вонсудско спогодување
I	До 1.000.000	30.000	24.000	8.000
II	Од 1.000.000 до 10.000.000	40.000	32.000	12.000
III	Над 10.000.000	60.000	48.000	30.000

Член 3

Висината на надоместоците на реално потребните трошоци за именуваните лица во постапката за вонсудско спогодување се определува на следниот начин:

-за користење на сопствено моторно возило за локален превоз, во износ од 35% од вредноста на горивото за секој поминат километар, но не повеќе од 3.500 денари за еден месец и

- за користење на сопствено моторно возило за превоз до седиштето на предлагачот на постапката за вонсудско спогодување кое се наоѓа надвор од местото на живеење на именуваното лице, во износ од 35% од вредноста на горивото за секој поминат километар.

Член 4

(1) Кога именуваното лице во постапката за вонсудско спогодување биде разрешено или постапката биде запрена пред одржување на рочиштето за утврдување на побарувањата, му припаѓа една третина од наградата од членот 2 од овој правилник.

(2) Кога именуваното лице во постапката за вонсудско спогодување биде разрешено или постапката биде запрена, а именуваното лице не презело ниту една активност во постапката, нема право на награда од членот 2 од овој правилник.

(3) Кога именуваното лице во постапката за вонсудско спогодување биде разрешено или постапката биде запрена, а именуваното лице извршило работи во постапката, но не пристапило кон испитување на побарувањата, му припаѓа една четвртина од наградата од членот 2 од овој правилник.

Член 5

(1) Во случај кога во постапката за вонсудско спогодување е именувано друго лице до одржувањето на рочиште за утврдување на побарувањата, на ново именуваното лице му припаѓа полн износ од наградата од членот 2 од овој правилник.

(2) Во случај кога во постапката за вонсудско спогодување е именувано друго лице по утврдувањето на побарувањата, на ново именуваното лице му припаѓа една трети од наградата од членот 2 од овој правилник.

Член 6

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 15-1964/3
2 март 2016 година
Скопје

Министер за економија,
Беким Незири, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА
СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
1224.

Врз основа на член 10 став (2) од Законот за планински патеки („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/14 и 146/15), министерот за животна средина и просторно планирање донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ НА СИГНАЛИЗАЦИЈА И МАРКА-
ЦИЈА, ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА СИГНАЛ-
ЗАЦИЈА И МАРКАЦИЈА НА ПЛАНИНСКИТЕ
ПАТЕКИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на сигнализација и маркација, формата и содржината на сигнализација и маркација на планинските патеки.

Член 2

Сигнализација и маркација на планинските патеки се врши преку поставување на стандардизирани патокази, столбови и информативни табли, во кои се содржани ознаки кои се наменети за информирање и за ориентирање на корисниците на планинската патека.

Сигнализациските и маркациските ознаки кои се поставуваат на планинските патеки треба да бидат изработени од природен материјал дрво или камен, или од пластифициран лим.

Во случаите кога сигнализацијата и маркацијата на планинските патеки се врши со ознаки кои се од дрво, дрвото треба да биде со максимална влажност од 12%, патоказите изработени од дрво треба да бидат бајцовани и премачкани со натур боја на бајц, а текстот на секој патоказ треба да биде вдлабен или гравирани и обоен со црна боја.

Написите на патоказите, столбовите и информативните табли треба да се со кирилично писмо и/или латинично писмо, додека ознаките за време и далечина на патоказите се пишува исклучиво со латинично писмо.

Називите (топонимите) се пишуваат во оригинален назив како што се прикажани во топографските карти.

Сигнализацијата и маркацијата може да се врши и преку информативна табла која треба да биде изработена од дрво со максимална влажност на дрвото од 12%, на која може да биде поставена печатена мапа на пластифициран лим прицврстена со штрафови или силикон лепак.

На мапите од информативните табли заради разграничување, патеките може да се означат со различна боја.

Член 3

Формата и содржината на сигнализацијата и маркацијата на планинските патеки е дадена во Прилогот кој е составен дел од овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.13-1667/1
25 февруари 2016 година
Скопје

Министер за животна средина
и просторно планирање,
Нурхан Изаири, с.р.

ПРИКАЗ НА ПАТОКАЗИ ЗА ПЛАНИНАРСКА ПАТЕКА ИЗРАБОТЕНИ ОД ДРВЕН МАТЕРИЈАЛ

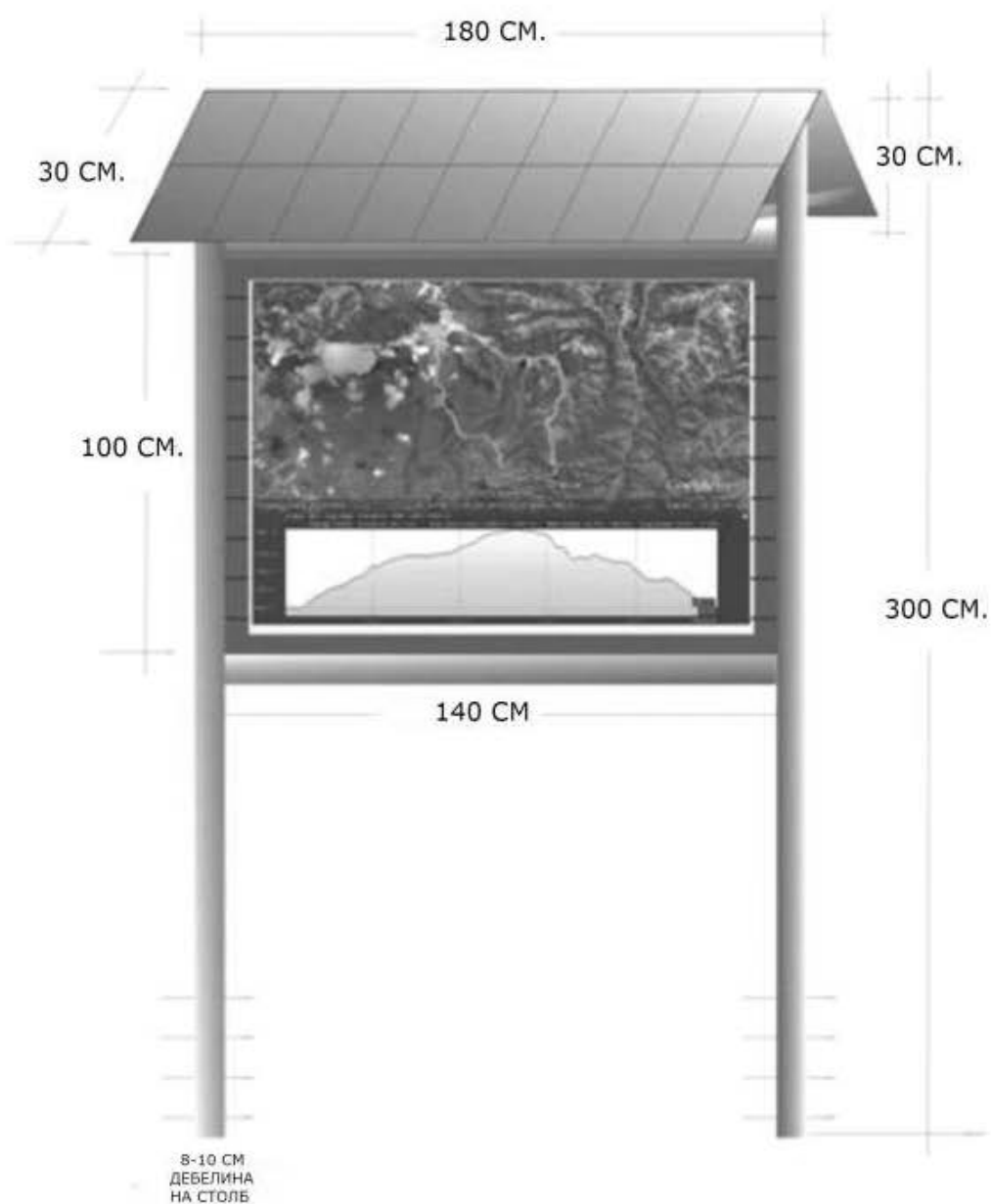

ДИМЕНЗИИ НА ПАТОКАЗ ОД ЛИМ СО ЕДНО ОДРЕДИШТЕ

ДИМЕНЗИИ НА ПАТОКАЗ ОД ЛИМ СО ДВЕ ИЛИ ПОВЕЌЕ ОДРЕДИШТА

Мапа изработена од дрвен материјал

Приказ на мапа за информативна табла

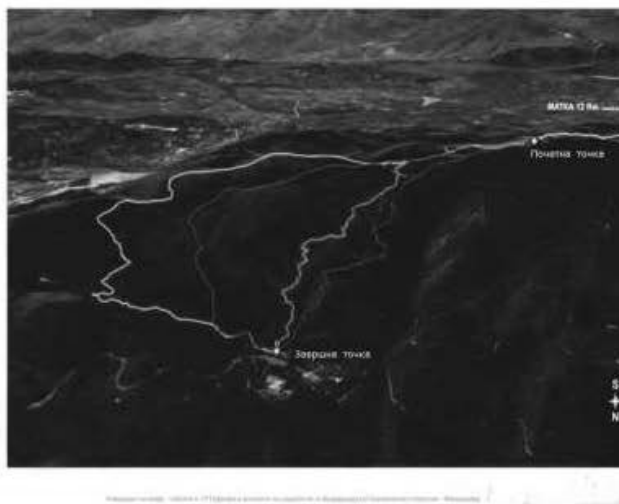
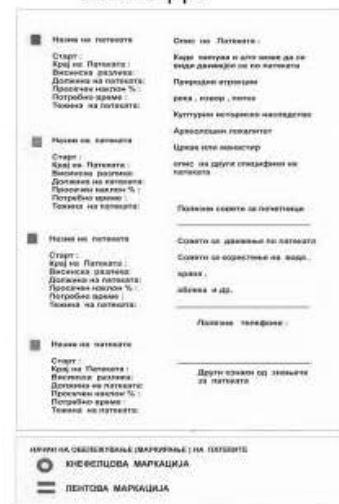

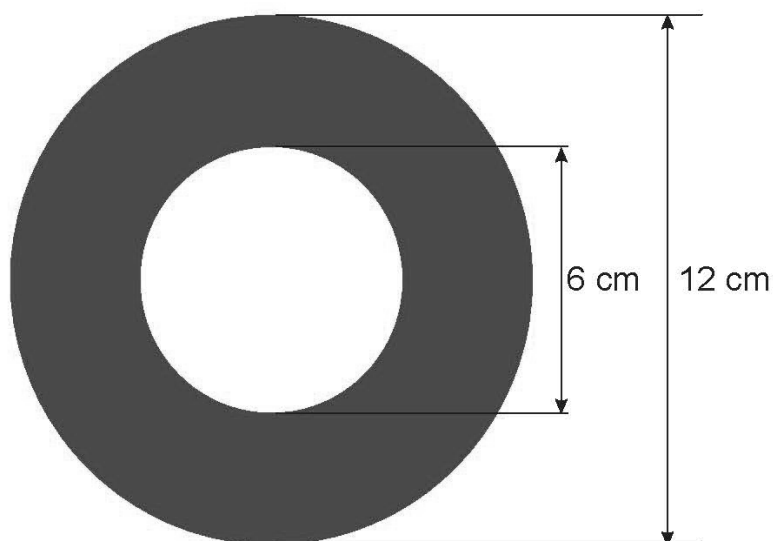
ПРИМЕР : изглед на мапа

Приказ на сплет на планинарски патеки

СПЛЕТ НА ПЛАНИНАРСКИ ПАТЕКИ

ЛЕГЕНДА

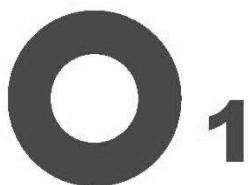

Кнафелцова маркација

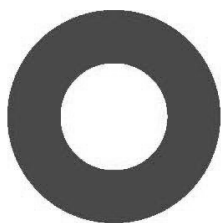
**ДОПОЛНИТЕЛНА ОЗНАКА
НА КНАФЕЛЦОВАТА МАРКАЦИЈА
(насочна стрелка)**

(Бројката е број на патеката)

**ДОПОЛНИТЕЛНА ОЗНАКА
НА КНАФЕЛЦОВАТА МАРКАЦИЈА**

(Може да се користи доколку се вкрстува со повеќе патеки на ист потег со различна крајна дестинација доколку не постои патоказ, меѓутоа тогаш на главната табла - портал, и во инфо материјал, патеката треба да биде претставена во легендата со ист број).

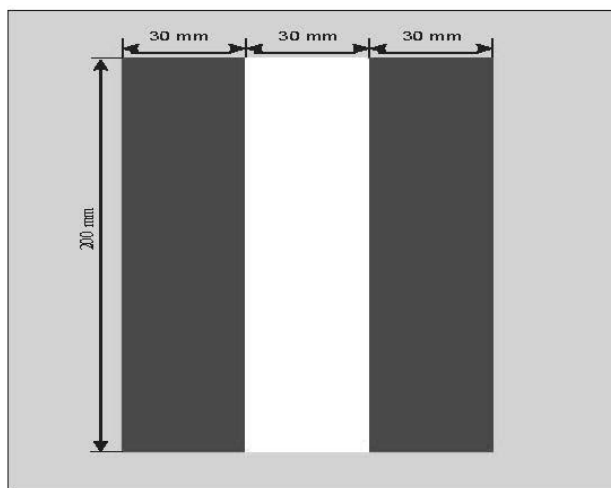
(Боја на патеката)

ДОПОЛНИТЕЛНА ОЗНАКА
НА КНАФЕЛЦОВАТА МАРКАЦИЈА
(Може да се користи доколку се вкрстува
со повеќе патеки на ист потег
со различна крајна дестинација доколку
не постои патоказ, меѓутоа тогаш на
главната табла - портал, и во инфо материјал
патеката треба да биде претставена во
легендата со иста боја)

препорачани
дополнителни бои

ЗЕЛЕНАТА БОЈА СЕ ИЗБЕГНУВА ПОРАДИ
ВТОПУВАЊЕ СО ВЕГЕТАЦИЈАТА

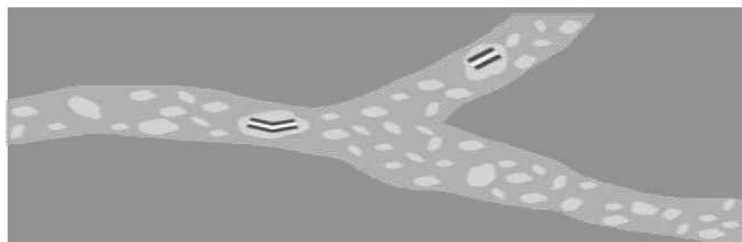
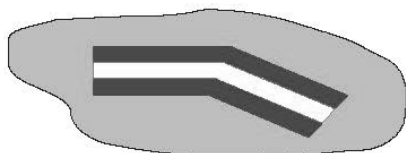
ЛЕНТОВА МАРКАЦИЈА
(црвено-бело-црвено)

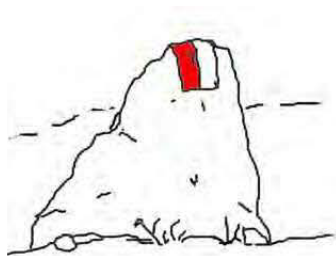
Се поставува на камења, во
правец на движење.
Маркацијата мора да биде
видлива од двата смера на
движење

ДОПОЛНИТЕЛНА ЗЕМНА ЛЕНТОВА маркација

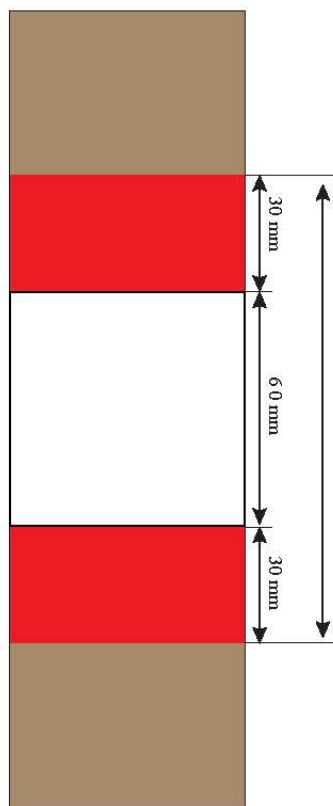
(црвено бела лента се поставува на камен обично помеѓу две маркиции каде што патеката не е
доволно видлива и има благо или остро завртување. Маркацијата треба да го следи завртувањето
на патеката.

МАРКАЦИИ НА ЛИВАДИ ИЛИ МЕСТА КАДЕ ШТО НЕ МОЖЕ
ДА СЕ ОЗНАЧИ НА ДРУГ НАЧИН

ПОЈАСНА ЛЕНТОВА МАРКАЦИЈА НА
ТЕНКИ ДРВА ИЛИ СТОЛБОВИ
(црвено-бело-црвено)

**СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА****1225.**

Врз основа на Амандман XXIX на Уставот на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 107/2005 година), член 42 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 58/2006 и 150/2010) и член 31 став 1 алинеја 4 и член 46 од Законот за Судски совет на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 60/2006, 150/2010, 20/2015 и 61/2015), Судскиот совет на Република Македонија на редовната 216-та седница одржана на ден 4.3.2016 година, ја донесе следната

О Д Л У К А**ЗА ИЗБОР НА СУДИИ ПОРОТНИЦИ НА ОСНОВЕН
СУД СКОПЈЕ 1 СКОПЈЕ**

За судии поротници на Основен суд Скопје 1 Скопје се избрани:

1. Ана Алексоска;
2. Бојан Анастасов;
3. Јасминка Ајтовска;
4. Валентина Ангелковска;
5. Милица Ангеловска;
6. Перица Анчевски;
7. Весна Пецевска-Ботинова;
8. Вера Бошковска;
9. Љупка Величковска;
10. Александар Велковски;
11. Руди Вуков;
12. Богданка Грашеска;
13. Маријана Ѓорѓиевска;
14. Александар Здравевски;
15. Маргарита Ивановска;
16. Љиљана Ивановски;
17. Рајна Ивановска;
18. Лоза Илиевска;
19. Весна Калинска;
20. Љупчо Камчевски;
21. Љиљана Касапова;
22. Марија Кондовска;
23. Соња Костовска;
24. Марија Лазаревска;
25. Ѓурѓена Лазарева;
26. Славица Методиева;
27. Елена Минчева;
28. Бранка Николовска;
29. Сузана Николовска;
30. Андромахи Пајкиќ;
31. Блага Пановска;
32. Дунавка Пашовска;
33. Гордана Пашоска;
34. Валентина Петровска;
35. Роза Пејковска;
36. Цвета Саздовска;

37. Митко Сандев;
38. Божица Силјаноска;
39. Снежана Симонова;
40. Гордана Станојковска;
41. Лазо Стефанов;
42. Снежана Стојановска;
43. Стојанка Стојановска;
44. Ленче Стојковска;
45. Томислав Стошиќ;
46. Тодорка Христовска;
47. Благица Цветковска;
48. Весна Цветковска;
49. Оливера Шокларовска и
50. Бранка Шуица.

Оваа одлука влегува во сила 4.3.2016 година.

Бр. 02-512/2
7 март 2016 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Бранко Ушковски, с.р.

**АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И
ВЕТЕРИНАРСТВО****1226.**

Врз основа на член 20 став (1) алинеја 13, а во врска со член 38 од Законот за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија“ бр.157/10, 53/11, 1/12, 164/13, 187/13, 43/14, 72/15, 129/15, 213/15 и 39/16), директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство донесе

Р Е Ш Е Н И Е**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ЗГОЛЕ-
МЕНО НИВО НА ОФИЦИЈАЛНИ КОНТРОЛИ НА
ХРАНА ЗА ЖИВОТНИ И ХРАНА ОД НЕЖИВО-
ТИНСКО ПОТЕКЛО ПРИ УВОЗ ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА****Член 1**

Во Решението за зголемено ниво на официјални контроли на храна за животни и храна од неживотинско потекло при увоз во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 93/11, 129/11, 181/11, 65/12, 95/12, 135/12, 9/13, 48/13, 56/13, 110/13, 150/13, 12/14, 66/14, 123/14, 168/14, 195/14, 70/15, 133/15 и 210/15) Прилогот 1 се заменува со нов Прилог 1, кој е составен дел на ова решение.

Член 2

Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-602/4
2 март 2016 година
Скопје

Директор на
Агенција за храна
и ветеринарство,
м-р **Зоран Поповски, с.р.**

Прилог 1

Храна за животни и храна за исхрана на луѓе од неживотинско потекло која подлежи на зголемено ниво на официјални контроли на определени места на влез во Република Македонија

Храна за животни и храна за исхрана на луѓе од неживотинско потекло (предвидена употреба)	CN код ⁽¹⁾	Тарик под-поделба	Земја на потекло	Опасност	Фреквенција на физички проверки и проверки на идентитет изразени во проценти (%)
Сушено грозје (вино од овошје) (Храна)	0806 20		Авганистан (AF)	Охратоксин А	50
Бадеми со лушпа Бадеми без лушпа (храна)	0802 11 0802 12		Австралија (AU)	Афлатоксини	20
Кикирики со лушпа Кикирики излупени Путер од кикирики Кикирики на друг начин приготвени или чувани на друг начин (Храна за исхрана на животни и храна)	1202 41 00 1202 42 00 2008 11 10 2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98		Бразил (BR)	Афлатоксини	10
Аспержов (долг) грав Yardlong beans (Vigna unguiculata spp. Sesquipedalis Модар патлиџан (храна- свеж, разладен или смрзнат зеленчук)	ex 0708 20 00; ex 0710 22 00 0709 30 00; ex 0710 80 95	10 10 72	Камбоџа (KH)	Резидуи од пестициди ^{(2) (3)}	50

Кинески целер (<i>Arium graveolens</i>) (храна-свежа или разладена)	ex 0709 40 00	20	Камбоџа (KH)	Резидуи од пестициди ^{(2) (4)}	50
Brassica oleracea (други јадливи делови од Brassica, “Кинеска брокула“) ⁽⁵⁾ (храна - свежа или разладена)	ex 0704 90 90	40	Кина (CN)	Резидуи од пестициди ⁽²⁾	50
Чај, ароматизиран или неароматизиран (храна свежа)	0902		Кина (CN)	Резидуи од пестициди ^{(2) (6)}	10
Патлициани Горчлива Лубеница (<i>Momordica charantia</i>) (храна – свеж, разладен или смрзнат зеленчук)	0709 30 00; ex 0710 80 95 ex 0709 99 90; ex 0710 80 95	72 70 70	Доминиканска Република (DO)	Резидуи од пестициди ^{(2) (7)}	10
Вид грав (кинески долг грав, <i>Vigna unguiculata</i> spp. <i>Sesquipedalis</i>) Пиперки (слатки и други) (<i>Capsicum</i> spp.) (храна – свеж, разладен или смрзнат зеленчук)	ex 0708 20 00; ex 0710 22 00 0709 60 10; 0710 80 51 ex 0709 60 99; ex 0710 80 59	10 10 20 20	Доминиканска Република (DO)	Резидуи од пестициди ^{(2) (7)}	20

Јагоди (свежи) (храна)	0810 10 00		Египет (EG)	Резидуи од пестициди ⁽²⁾ ⁽⁸⁾	10
Пиперки (слатки и други) (<i>Capsicum</i> spp.) (храна – свежа, разладен или смрзнат зеленчук)	0709 60 10; 0710 80 51 ex 0709 60 99; ex 0710 80 59	20 20	Египет (EG)	Резидуи од пестициди ⁽²⁾ ⁽⁹⁾	10
Кикирики во лушпа Кикирики без лушпа Путер од кикирики Кикирики на друг начин приготвени или чувани на друг начин (храна и добиточна храна)	1202 41 00 1202 42 00 2008 11 10 2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98		Гамбија (GM)	Афлатоксини	50
Листови од бетел (<i>Piper betle</i> L.) (храна)	ex 1404 90 00	10	Индија (IN)	Salmonella ⁽¹⁰⁾	50
Семе од сусам (<i>Sesamum</i> seeds) (храна-свежа или разладена)	1207 40 90		Индија (IN)	Salmonella ⁽¹⁰⁾	20

Чили пиперки (<i>Capsicum annuum</i>) – цели	0904 21 10		Индија (IN)	Афлатоксини	20
Чили пиперки (<i>Capsicum annuum</i>) – толчени или мелени	ex 0904 22 00	10			
Сушено овошје од родот <i>Capsicum</i> , цело, освен слатки пиперки (<i>Capsicum annuum</i>)	0904 21 90				
Морско оревче (<i>Myristica fragrans</i>) (храна – сушени зачини)	0908 11 00; 0908 12 00				
Ензими: приготвени ензими (храна и добиточна храна)	3507		Индија (IN)	Chloramphenicol	50
Морско оревче (<i>Myristica fragrans</i>) (храна – сушени зачини)	0908 11 00; 0908 12 00		Индонезија (ID)	Афлатоксини	20
Парчиња грашок (во лушпа) (храна - свежа или разладена)	ex 0708 10 00	40	Кенија (KE)	Резидуи од пестициди ⁽²⁾ (11)	10
Малини (храна – замрзната)	0811 20 31; ex 0811 20 11; ex 0811 20 19	10 10	Србија (RS)	Норовирус	10
Лубеница (<i>egusi</i> , <i>Citrullus lanatus</i>) семки и деривати (храна)	ex 1207 70 00; ex 1106 30 90; ex 2008 99 99	10 30 50	Сиера Леоне (SL)	Афлатоксини	50
Кикирики со лушпа (со лушпа) Кикирики	1202 41 00 1202 42 00		Судан (SD)	Афлатоксини	50

(излупени) Путер од кикирики Кикирики на друг начин приготвени или чувани на друг начин (Храна за исхрана на животни и храна)	2008 11 10 2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98				
Пиперки (освен слатки) (<i>Capsicum</i> spp.) (храна-свежа)	ex 0709 60 99	20	Тајланд (TH)	Резидуи од пестициди ⁽²⁾ (12)	10
Вид грав (кинески долг грав, <i>Vigna unguiculata</i> spp. <i>Sesquipedalis</i>) Модри патлициани (храна – свеж, оладен или смрзнат зеленчук)	ex 0708 20 00; ex 0710 22 00 0709 30 00; ex 0710 80 95	10 10 72	Тајланд (TH)	Резидуи од пестициди ⁽²⁾ (13)	20
Суви кајсии Кајсии поинаку приготвени или конзервирани (храна)	0813 10 00 2008 50 61		Турција (TR)	Сулфити ⁽¹⁴⁾	10
- Слатка пиперка (<i>Capsicum annuum</i>) (храна – свеж, оладен или смрзнат зеленчук)	0709 60 10; 0710 80 51		Турција (TR)	Резидуи од пестициди ⁽²⁾ (15)	10
- Лозов лист (<i>vine leaves</i>) (храна)	ex 2008 99 99	11; 19	Турција (TR)	Резидуи од пестициди ⁽²⁾ (16)	50
Ф'стаџи со лушпа Ф'стаџи без лушпа (храна)	0802 51 00 0802 52 00		Соединетите Американски држави (USA)	Афлатоксини	20

Суви кајсии	0813 10 00		Узбекистан (UZ)	Сулфити ⁽¹⁴⁾	50
Кајсии поинаку приготвени или конзервирани (храна)	2008 50 61				
Листови коријандер	ex 0709 99 90	72	Виетнам (VN)	Резидуи од пестициди ⁽²⁾⁽¹⁷⁾	50
Босилок (светол, сладоk)	ex 1211 90 86; ex 2008 99 99	20 75			
Нане	ex 1211 90 86; ex 2008 99 99	30 70			
Магнонос (храна – свежи или разладени билки)	ex 0709 99 90	40			
Бамја	ex 0709 99 90	20	Виетнам (VN)	Резидуи од пестициди ⁽²⁾⁽¹⁷⁾	50
Пиперки (освен слатки) (Capsicum spp.) (храна – свежи или разладени билки)	ex 0709 60 99	20			
Драконов плод (питаја) (Dragon fruit) (храна – свежи или разладени билки)	ex 0810 90 20	10	Виетнам (VN)	Резидуи од пестициди ⁽²⁾⁽¹⁷⁾	20

⁽¹⁾ Каде што само одредени производи под било кој CN код се бара да бидат прегледани, при што за тој код не постојат специфични подподелби во номенклатурата на стоките, CN кодот се означува со „ex“.

⁽²⁾ Резидуи од пестициди кои се наведени во контрола на програма усогласена со членот 29(2) од Регулацијата (ЕК) бр. 396/2005 од Европскиот парламент и од Советот на 23 февруари 2005 година максимално ниво на резидуи од пестициди во храната и во добиточната храна и храна од животинско потекло и измената од Директивата 91/414/ЕЕК, можат да бидат анализирани со мулти-резидуален метод базиран на GC-MS и LC-MS (пестициди кои се под мониторинг во/на растителни производи).

⁽³⁾ Особено резидуи на: Хлорбуфам.

⁽⁴⁾ Особено резидуи на: Фентоат.

⁽⁵⁾ Видови на *Brassica oleracea* L. convar. *Botrytis* (l) *Alef* var. *italica* Plenck, cultivar *alboglabra*. Исто така познати како “Kai Lan”, “Gai Lan”, “Gailan”, “Kailan”, “Chinese bare Jielan”.

⁽⁶⁾ Особено резидуи на: Трифлуралин.

⁽⁷⁾ Особено резидуи на: Ацефат, Алдикарб, (сума на алдикарб, тоа е сулфоксид и сулфон, изразени како алдикарб), Амитраз (амитраз вклучувајќи ги метаболитите со содржина 2, 4-dimethylaniline средина изразена како амитраз) Динафентиурон, Дикофол (сума на p, p' и o, p' изомери), Дитиокарбаматес (дитиокарбаматес изразен како CS₂, вклучувајќи манеб, манкозеб, метирам, пропинеб, тирам и зирам) и Метнокарб (сума од метнокарб и метнокарб сулфоксид и сулфон, изразен како метнокарб).

⁽⁸⁾ Особено резидуи на: Хексафлумурон, Метнокарб (сума на метнокарб и метнокарб сулфоксид и сулфон, изразени како метнокарб), Фентоат и Тиофаната-метил.

⁽⁹⁾ Особено резидуи на: Дикофол (сума на p, p' и o, p' изомери), Динитефуран, Флусилазол, Фолпет, Прохлораз (сума на прохлораз и неговите метаболити кои содржат 2,4,6 – Трихлорофенол, половина изразени како прохлораз), Тиофанате-метил и Трифорин.

⁽¹⁰⁾ Референтен метод: EN/ISO 6579 или метод од Регулацијата бр. 2073/2005 на Европската комисија за микробиолошки критериуми на прехранбени производи.

⁽¹¹⁾ Особено резидуи на: Ацефат и Динафентиурон.

⁽¹²⁾ Особено резидуи на: Форметанат (сума од форметанат и негови соли изразени како форметанат (хидрохлорид)), Протиофос и Трифорин.

⁽¹³⁾ Особено резидуи на: Ацефат, Дикротофос, Протиофос, Куиналфос и Трифорин.

⁽¹⁴⁾ Референтен метод: EN 1988-1:1998, EN 1988-2:1998 или ISO 5522:1981.

⁽¹⁵⁾ Референтен метод: Динафентиурон, Форметанат (сума од форметанат и негови соли изразени како форметанат (хидрохлориде)) и Тиофанате-метил.

⁽¹⁶⁾ Особено резидуи на: Дитиокарбаматес (дитиокарбаматес како CS₂, вклучувајќи манеб, манкозеб, метирам, пропинеб, тхирам и зирам) и Метрафенон.

⁽¹⁷⁾ Особено резидуи на: Дитиокарбаматес (дитиокарбаматес како CS₂, вклучувајќи манеб, манкозеб, метирам, пропинеб, тхирам и зирам), Пентоат и Куиналфос.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МЕКЕДОНИЈА

1227.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 22 став 1 точка 16, член 39 став 2 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11, 136/11, 79/13, 164/13, 41/14, 151/14 и 33/15, 06/16) и член 32 од Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на РМ“ бр. 143/11, 78/13 и 33/15), постапувајќи по барањето на Друштвото за проектирање, градежништво, производство и услуги ИТАЛИАН МАЦЕДОНИАН ПОВЕР ГЕНЕРАТИОН ДОО Скопје, со седиште на ул. Борка Талевски бр. 55-1/2 Скопје, за влегување во сила на лиценца за производство на електрична енергија на седницата одржана на ден 8.3.2016 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗ- ВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. Лиценцата на Друштвото за проектирање, градежништво, производство и услуги ИТАЛИАН МАЦЕДОНИАН ПОВЕР ГЕНЕРАТИОН ДОО Скопје, со седиште на ул. Борка Талевски бр. 55-1/2 Скопје, за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија од МХЕЦ „Ештеричка“ со реф. бр. 373 издадена со Одлука УП1 бр. 07-80/15 од 25.9.2015 година, („Службен весник на РМ“ бр. 167/15) влегува во сила.

2. Лиценцата е прилог 1 на оваа одлука.

3. Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага неговото извршување.

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето и се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 Бр. 07-80/15
8 март 2016 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

Прилог 1

ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. Име и седиштето на носителот на лиценцата

Друштвото за проектирање, градежништво, производство и услуги ИТАЛИАН МАЦЕДОНИАН ПОВЕР ГЕНЕРАТИОН ДОО Скопје, со седиште на Ул.Борка Талевски бр. 55-1/2 Скопје.

2. Енергетската дејност за која се издава лиценцата

Производство на електрична енергија

3. Евидентен број на издадената лиценца

ЕЕ - 250.01.1/15

4. Датум на издавање на лиценцата

8.3.2016 година

5. Датум на важење на лиценцата

8.3.2051 година

6. Број на деловниот субјект – 6658105

7. Единствен даночен број – 4032010511252

8. Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши

Како енергетска дејност производство на електрична енергија на енергија, во смисла на оваа лиценца, се смета производство на електрична енергија што носителот на лиценцата ќе го врши од обновлив извор, во мала хидроелектрана, во обем согласно техничките карактеристики на производниот капацитет.

9. Локација на вршење на енергетската дејност

Носителот на лиценцата, енергетската дејност производство на електрична енергија од обновливи извори ќе ја врши во мала хидроелектрана МХЕЦ „Ештеричка“ со реф. бр. 373 лоцирана на КП 1/4 КО Шталковица (машинска зграда), КП 162/2, КП 1/5 КО Шталковица (водостој), КП 1/7 КО Шталковица, 763/2 КО Зелен Град (зафат на гардба), во општина Пробиштип.

10. Производни капацитети со кои се врши енергетската дејност

Носителот на лиценцата, енергетската дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија ќе ја врши со произведен капацитет со технички карактеристики наведени во Прилог 2 кој е составен дел од оваа лиценца.

11. Право на приклучување, пристап и користење на системот за дистрибуција на електрична енергија

Носителот на лиценцата има право на приклучување, пристап и користење на системот за дистрибуција на електрична енергија заради непречено вршење на енергетската дејност производство на електрична енергија во согласност со закон, друг пропис и општ акт, како и во согласност со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија одобрени од страна на Регулаторната комисија за енергетика.

12. Права и обврски за носителот на лиценца

Со оваа лиценца се определуваат начинот и условите за вршење на енергетската дејност производство на електрична енергија, правата и обврските на носителот на лиценца како и неговото учество на пазарот на електрична енергија.

Носителот на лиценцата е должен да:

- ги почитува законите, другите прописи и општи акти кои се однесуваат на заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, заштита на работниците, заштита на техничките средства и опрема;

- ги почитува, Пазарните правила, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија, правилниците и другите прописи кои ги пропишува или одобрува Регулаторната комисија за енергетика во согласност со закон;

- се придржува кон законите, прописите, стандардите, препораките и други општи акти,

- доколку носителот на лиценцата се стекне со Одлука за одобрување на користење на повластена тарифа за откупување на целокупната произведена електрична енергија во мала хидроелектрана, да го почитува Договорот склучен со МЕПСО АД Скопје, односно Операторот на пазарот на електрична енергија, за откуп на целокупната произведена електрична енергија;

- обезбеди сигурно, безбедно, континуирано и квалитетно производство и испорака на електрична енергија до точката на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;

- обезбеди достапност на планираната електрична моќност и енергија до точката на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;

- го достави Договорот за откуп на електрична енергија до Регулаторната комисија за енергетика;

- се придржува кон склучениот Договор за откуп на електрична енергија;

- доставува извештаи за опремата, постројките, плановите за одржување и планираната расположливост до носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност дистрибуција на електрична енергија во согласност со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

13. Планирање на одржување на производните капацитети

Заради сигурно и ефикасно функционирање на производните капацитети кои се вклучени во процесот на производство на електрична енергија, носителот на лиценцата е должен истите да ги одржува во исправна и функционална состојба.

Носителот на лиценцата е должен секоја година, најдоцна до 10 март, до Регулаторната комисија за енергетика да поднесе План за одржување на производните капацитети за период од пет години, годишна програма за реализација на планот, како и мислење за усогласеност на Планот од носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност дистрибуција на електрична енергија.

Планот за одржување на производните капацитети особено треба да содржи:

- опис на функционална состојба на производните капацитети;
- потреба од ревитализација на производните капацитети;
- финансиски извори за реализација на планот.

14. Обврска за информирање

Носителот на лиценцата е должен да им ги обезбеди на операторот на преносниот систем, операторот на пазарот на електрична енергија, снабдувачот со електрична енергија односно снабдувачот со електрична енергија во краен случај како и носителот на лиценца за вршење на енергетска дејност дистрибуција на електрична енергија, сите потребни податоци и информации кои се неопходни за извршувањето на нивните обврски од лиценците, во согласност со Мрежните правила за пренос на електрична енергија, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и Пазарните правила.

15. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен:

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца за вршење на енергетска дејност;
- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието; и
- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

16. Доверливост на информациите

Носителот на лиценцата е должен во согласност со закон, да обезбеди и да гарантира доверливост на деловните податоци и информации кои при вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија ги добива од сите учесници на пазарот на електрична енергија.

17. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да достави годишен извештај за делокругот на своето работење, вклучувајќи го и извештајот за фи-

нансиското и деловното работење во претходната година. Годишниот извештај со сите прилози задолжително се доставува и во електронска форма.

Годишниот извештај треба да содржи податоци за:

1. обемот на производство на електрична енергија во текот на претходната година, вкупно и за секој произведен капацитет поодделно (вкупна количина на произведената и испорачаната електрична енергија на точка на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија, сопствена потрошувачка, број и времетраење на планираните и непланираните прекини, како и за причините за нивно настанување);

2. финансиски извештај за енергетската дејност производство на електрична енергија, составен од:

- биланс на состојба и биланс на успех,
- извештај за промените во главнината,
- извештај за паричните текови,
- применетите сметководствени политики, и
- други објаснувачки белешки подготвени во согласност со меѓународните сметководствени стандарди;

3. преземени мерки во текот на претходната година за:

- заштита на објектите и средствата преку кои се врши енергетската дејност од надворешни влијанија и хаварији, како и нивно осигурување,
- заштита при работа,
- обука и стручно усовршување на вработените заради сигурно, безбедно и квалитетно вршење на енергетската дејност,
- заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето,
- спроведување на мониторинг врз сопственото работење,
- обезбедување на услови за сигурно, континуирано и квалитетно вршење на енергетската дејност,
- обезбедување на енергетска ефикасност,
- вршење на енергетската дејност во услови на кризна состојба, како и воена и вонредна состојба;

4. остварување на годишната програма за реализација на Планот за одржување на производните капацитети, во претходната година;

5. извршување на програма за ремонти во претходната година;

6. состојба со кадровска екипираност за извршување на пооделни задачи при вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија;

7. извршени инспекциски надзори и контроли од страна на надлежни инспекциски и други државни органи, со приложени фотокопии на записниците, извештаите и решенијата од извршените надзори и контроли;

8. бизнис план за тековната година и оценка за реализирање на бизнис планот во претходната година;

9. превземени мерки за подобрување на квалитетот на услугата.

18. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на енергетската дејност

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- во писмена и/или електронска форма, месечни и квартални извештаи за количините на произведената и испорачаната електрична енергија на точка на прием во системот за дистрибуција на електрична енергија;

- известување за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија.

19. Мерење на произведената електрична енергија и моќност

Мерење на произведената, односно испорачаната електрична енергија во дистрибутивниот систем се врши во пресметковното мерно место во постапка и начин утврден согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

20. Физичка заштита на производниот капацитет од надворешни влијанија и хаварии

Носителот на лиценцата е должен во рок од шест месеци од датумот на издавање на оваа лиценца да донесе План за физичка заштита на производните капацитети и должен е истиот да го достави до Регулаторната комисија за енергетика.

21. Обврска за овозможување на пристап до производните единици и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика, да и овозможи непосреден увид во целокупната документација, како и пристап во објектите, деловните простории, простори, инсталациите, како и на средствата и опремата потребни за вршење на енергетската дејност, во согласност со Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

22. Квалитет на услугата

Носителот на лиценцата е должен да обезбеди технички средства и други услови кои ќе овозможат постојан квалитет на произведената електрична енергија, согласно пропишаниот правилник за снабдување со електрична енергија и Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Носителот на лиценцата е должен да врши постојан мониторинг на параметрите кои го определуваат квалитетот на произведената електрична енергија и по барање на Регулаторната комисија за енергетика, да доставува писмен извештај за движењето на сите параметри кои што го определуваат квалитетот на произведената електрична енергија во определен временски период.

23. Изменување и дополнување на лиценцата

Изменувањето и дополнувањето на оваа лиценца ќе се врши во согласност со одредбите од Законот за енергетика и од Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

24. Мерки во случај на неисполнување на обврските од страна на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе превземе мерки согласно Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

Прилог 2**ПОДАТОЦИ ЗА ОПРЕМАТА ЗА МХЕЦ ЕШТЕРИЧКА со реф. бр. 373,**

- број на производни единици (агрегати):.....еден
- проценет животен век.....50 години
- тип, производител и номинални податоци за турбината:
 - тип Пелтон хоризонтална
 - нето пад195,1 m
 - номинален проток.....0,27 m³/s
 - број на вртежи..... 750 min-1
 - максимална моќност.....524 kW
- тип, производител и номинални податоци за генераторот:
 - тип - трофазен синхрон генератор со воздушно ладење
 - вратило хоризонтално
 - работен напон 0,4 kV
 - фреквенција 50 Hz
 - номинална привидна моќност.....630 kVA
 - номинална активна моќност.....567 kW
 - број на вртежи.....750 min-1
 - cosφ.....0.9
 - ниво на заштита.....IP23

- класа на изолација.....F
- тип, производител и номинални податоци за трансформаторот :
 - типтрофазен сув
 - производител: STS 3500
 - преносен однос.....0.4/20 kV / kV
 - моќност.....800 kVA
 - фреквенција.....50 Hz
 - напон на краток спој.....4%

КОЛЕКТИВНИ ДОГОВОРИ**1228.**

Врз основа на член 32 став 5 од Уставот на Република Македонија, член 203, 205 став 3, 206 и 210 став 1 од Закон за работни односи (Пречистен текст-„Службен весник на РМ“ бр. 167/2015) член 3 од Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството (Пречистен текст-„Службен весник на РМ“ бр. 115/2014), Самостоен Синдикат на работниците од енергетика и стопанството на Македонија и Здружението за енергетика од приватниот сектор на Организацијата на работодавачите на Македонија, склучуваат

**КОЛЕКТИВЕН ДОГОВОР
ЗА ЕНЕРГЕТИКА****I. ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Со овој колективен договор се уредуваат и доуредуваат правата, обврските и одговорностите на потписниците на овој колективен договор (во понатамошниот текст: Договор), во согласност со закон и други прописи, правните правила со кои се доуредува склучувањето, содржината, престанокот на работниот однос и други прашања од работните односи или во врска со работните односи, како и начинот и постапката за решавање на меѓусебните спорови.

Член 2

Овој Договор се применува непосредно и неговите одредби се задолжителни за страните кои го склучиле.

Член 3

Овој Договор важи за сите работници и работодавачи од приватниот сектор од областа на дејностите снабдување, дистрибуција и производство на електрична енергија, топлинска енергија и нафтени деривати според Националната класификација на дејности на Република Македонија.

Член 4

Со колективен договор на ниво на работодавач, можат да се утврдат и други права и обврски покрај утврдените со закон, Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството и овој Колективен договор.

Со колективен договор на ниво на работодавач можат да се утврдат поголеми права од оние утврдени со закон и/или со овој колективен договор.

Член 5

Изразите употребени во овој Договор го имаат следното значење:

1. „Синдикат“ е Самостоен Синдикат на работниците од енергетика и стопанството на Македонија.

2. „Работен однос“ е договорен однос меѓу работникот и работодавачот во кој работникот доброволно се вклучува во организираниот процес на работа кај работодавачот, за плата и други примања, лично и непрекинато ја извршува работата според упатствата и под надзор на работодавачот.

3. „Работник“ е секое физичко лице кое е во работен однос врз основа на склучен договор за вработување.

4. „Работодавач“ е правно и/или физичко лице кое вработува работници врз основа на договор за вработување.

Член 6

Во случај на дискриминација согласно член 6 од ЗРО кандидатот за вработување или работникот имаат право да бараат надомест на штета согласно со Законот за облигациони односи.

Член 7

Забранет е кој било вид на вознемирување на работното место. Работникот има право на заштита од вознемирување на работното место. Случаите на забрана на психичко вознемирување на работното место се утврдуваат согласно закон и колективен договор.

II. ДОГОВОР ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Член 8

Со потпишување на договорот за вработување, се заснова работен однос помеѓу работникот и работодавачот.

Договорот за вработување работникот го потпишува лично, а во име на работодавачот договорот го потпишува застапникот по закон на правниот субјект, запишан во соодветниот регистар или претставник овластен од него.

Член 9

Договорот за вработување се смета за склучен кога ќе го потпишат работникот и работодавачот, а правата од работен однос почнуваат да се остваруваат од денот утврден за отпочнување со работа во договорот за вработување.

1. Посебни услови за засновање на работен однос

Член 10

Посебните услови можат да се предвидат како услов за вработување само ако се неопходни за извршување на работите на одредено работно место.

Како посебни услови за вработување можат да се предвидат, особено: стручната подготовка, посебни знаења и способности за извршување на соодветни работи, работно искуство, психофизички и физички способности, положен посебен стручен испит, положен возачки испит од определена категорија, познавање на странски јазик, познавање на информатичка технологија и други специфични услови утврдени во колективен договор на ниво на работодавач или акт на работодавачот.

Како посебни услови за засновање на работен однос не можат да се утврди полот, возраста, расата, боја на кожата, религиозното, политичкото и друго убедување освен ако со посебни прописи не е поинаку определено.

За извршување на работи на работни места за кои како посебен услов не се бара стручна подготовка или друг вид на способност не може како посебен услов да се утврдува работното искуство.

Начинот и постапката за проверка на способноста, кога тоа е утврдено како посебен услов за засновање на работен однос, се регулира во колективен договор на ниво на работодавач или акт на работодавач.

2. Пробна работа, приправнички и волонтерски стаж

Член 11

При склучувањето на договорот за вработување работникот и работодавачот може да се договараат за пробна работа.

Приправничкиот стаж се утврдува во различно времетраење согласно колективниот договор на ниво на работодавач.

3. Обврски на работникот

Член 12

Работникот е должен совесно да ја извршува својата работа на работното место за кое што склучил договор за вработување, во време и на место, кои што се определени за извршување на работата, почитувајќи ја организацијата на работата и деловната активност на работодавачот.

Работникот ја изведува работата во обем и на начин според технолошките стандарди на видот на работата на работното место и според упатства и насоки на претпоставениот овластен работник од работодавачот.

Член 13

Работникот има право да одбие да работи ако му се заканува непосредна опасност по животот или здравјето, поради неспроведување на мерките за безбедност на здравје при работа.

Во случај работникот да одбие да работи согласно со претходниот став должен е писмено да го известат работодавачот и претставникот на работниците за безбедност и здравје при работа за причините поради кои одбива да работи.

До колку работодавачот смета дека во работата не постои опасност по животот и здравјето на работникот и дека прекиниот на работа е неоснован, должен е писмено да го известат работникот, а копија од известувањето да достави до инспекторот на труд.

Член 14

Работникот е должен да врши и друга работа која не е предвидена со договорот за вработување, а е во рамките на неговата стручна подготовка, врз основа на писмен акт од страна на работодавачот се додека траат причините, но не подолго од два месеци, само во случаи:

- кога треба да се замени отсутен работник;
- кога е зголемен обемот на работата;
- ако на работното место на кое работи е намален обемот на работа;
- на елементарни непогоди кои се случиле или непосредно се закануваат и кога е неопходно за отстранување или спречување на последиците во случаите на природна непогода или друга несреќа;
- на неопходно завршување на започнат процес, чие прекинување со оглед на природата на технологијата на работата би предизвикало материјални загуби;
- на спречување на расипување на сировини и материјали, односно отстранување на дефекти на опремата и на средствата за работа;

- на завршување на итни и неодојливи работи;
- во други случаи утврдени со колективен договор.

Работникот е должен да врши и друга работа која не е предвидена со договорот за вработување, а е во рамките на неговата стручна подготовка, врз основа на писмен акт од страна на работодавачот се додека траат причините но не подолго од една година само во случај кога се работи за замена на отсутен работник кој е на подолготрајно боледување.

Работникот во сите случаи кога врши друга работа која не е предвидена со договорот за вработување, има право на еднаква плата каква што примал на своето работно место, односно, плата која за него е поповолна.

4. Обврска на работодавачот

Член 15

Работодавачот во врска со вршењето на работа на работникот, ги има следните обврски:

1. Да му обезбеди работа која е договорена во договорот за вработување;
2. Да му ги обезбеди сите потребни средства и работен материјал, за да може непречено да ги исполнува своите обврски и да му овозможи слободен пристап до деловните простории;
3. Да му обезбеди плата за извршената работа;

4. Да му обезбеди услови за безбедност за животот и здравјето на работниците во согласност со посебните прописи за заштита за работа;

5. Да ја почитува и штити личноста и достоинството на работникот, како и да ја штити приватноста на работникот;

6. Да обезбеди ниту еден работник да не биде жртва на вознемирување и полово вознемирување;

7. Да обезбеди заштита на личните податоци за работникот и личните податоци на кандидатите за вработување.

При склучување договор за вработување на деловни лица - менаџерски договор условите ќе се договараат помеѓу менаџерите и Управниот одбор, односно Надзорниот одбор.

Обрска на работодавачот е на работникот да му ги обезбеди сите други права кои произлегуваат од работниот однос, согласно Законот за работни односи, Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството и овој Колективен договор.

III. РАБОТНО ВРЕМЕ

Член 16

Работното време не може да изнесува повеќе од 40 часа неделно.

Работната недела по правило трае 5 работни дена.

Со колективен договор на ниво на работодавач согласно со закон може да се утврди пократко неделно работно време од 40 часа.

Со одлука од претходниот став се утврдуваат условите и деловите од работниот процес на работодавачот за кои се скратува работното време.

Работното време од став 3 на овој член се смета за полно работно време.

Член 17

На работник кој работи на особено тешки, напорни и работи штетни по здравјето, кои штетно влијаат врз неговото здравје односно работната способност и не може во целост да се отстранат или да се попречат со примена на заштитни мерки, работното време му се скратува сразмерно со штетното влијание врз неговото здравје, односно работна способност во согласност со закон и колективен договор.

Со колективен договор на ниво на работодавач се утврдуваат условите за работа потешки од нормалните за одделни работни места кај работодавачот. Елементи за потешки услови за работа кои задолжително мора да се земат предвид се следниве:

- влијание на околината (клима, врева, вибрации, зрачење, влага, штетни гасови, биолошки влијанија и др);
- физички и психички оптоварувања (оптоварување на сетилата, тешки физички напори со можни последици за здравјето, работа со нечисти материи и др);
- опасност по здравјето и животот на работното место (опасност од алатите или предметите на трудот, од транспортните средства и средствата на јавниот сообраќај, опасности од паѓање, електрична струја, од затрупување, експлозија, жешки и вжарени предмети или материи, нагривувачки материјали и др.).

Член 18

Кога тоа го бара природата на дејноста односно работата и работните задачи и организацијата на работата, подобро користење на средствата за работа, порационалното користење на работното време и извршување на определени работи и задачи со утврдени рокови, одржување и ремонт, изготвување на пресметки и анализи, спазување на одредени рокови во интерес на работодавачот, овластениот работник му предлага на раководниот орган да донесе одлука за прераспределба на работното време.

Прераспределбата на работното време се врши така што во определени временски периоди во текот на годината, работното време да биде подолго од осум часа дневно, а во останатиот период пократко од осум часа дневно, со тоа што вкупното работно време на работникот во просек да не биде подолго од 40 часа во работната недела во текот на годината, а да се обезбеди соодветен одмор на работникот помеѓу работните денови кој не може да биде пократок од 12 часа.

Како полно работно време од осум работни часа се смета и работно време, пократко од осум часа, а подолго од четири часа, утврдено во член 17 од овој Договор.

Прераспределбата на работното време во писмена одлука ја донесува работодавачот, односно овластениот работник.

Член 19

За работните места кај кои постои поголема опасност од повреди или здравствени оштетувања, со колективен договор на ниво на работодавач, или со акт на работодавачот, полното работно време може да трае помалку од 36 часа неделно.

Член 20

Почетокот и крајот на работното време, вклучувајќи ги паузите и останатите услови за искористување на полното работно време во работната недела се утврдува со акт на работодавачот.

Дневното работно време не може да се менува во текот на работниот ден.

Член 21

Синдикатот има право на увид во евиденцијата во врска со користењето на полното работно време вкупно и поединечно за секој работник.

Прекувремена работа

Член 22

Работа преку полното работно време (прекувремена работа) се воведува:

- во случај на исклучиво зголемување на обемот на работа;
- во случај кога е потребно продолжување на деловниот односно производниот процес;
- во случај кога треба да се отстрани оштетување на средствата за работа за да не дојде до прекин на работниот процес;
- во случај кога е потребно да се обезбеди безбедност на луѓето, имотот и прометот;
- и во други случаи на завршување на итни и неодојливи работи чие извршување не трпи одлагање.

Во случаите предвидени во ставот 1 на овој член, работникот по завршувањето на работното време останува на работа, а ако заминал од работа, треба да се врати на работното место.

Работа подолга од полното работно време, се воведува со одлука или усмен налог од работодавачот или друго лице/а овластено/и од нив. Одлуката се донесува во писмена форма, а во случај на усмен налог истиот во рок од 3 дена се потврдува со писмена одлука.

Прекувремената работа може да трае најмногу 8 часа неделно односно 190 часа годишно.

Максимална прекувремена работа може да се утврди поинаку во колективен договор на ниво на работодавач.

Дополнително работење во случај на несреќа

Член 23

Во случај на природна несреќа предизвикана од виша сила и други несреќни случаи како што се хаварии, дефекти и друго, или пак ако таква несреќа се очекува, работникот е должен да работи преку потполното ра-

ботно време се додека е неопходно да се спасат човечките животи, да се заштити здравјето на луѓето или да се спречи непоправлива материјална штета.

Нокна работа

Член 24

Нокна работа се смета работење во нокно време. Нокно време е период помеѓу 22:00 часот и 06:00 часот наредниот ден.

Пред воведувањето на нокната работа која се врши со работници кои редовно работат ноќе работодавачот е должен најмалку еднаш годишно да се консултира со репрезентативниот синдикат во поглед на:

- времето кое се смета за нокна работа;
- облиците на нокното работење;
- мерките за заштита при работа и мерките за социјална заштита.

Работодавачот е должен на работниците од став 2, кои работат ноќе да им обезбеди: подолг одмор, соодветна храна, обезбеден превоз, стручно раководство на работниот процес и вонреден лекарски преглед.

Работодавачот кој користи редовно работници за нокна работа е должен да ја извести инспекцијата на трудот.

Работното време на работникот кој работи нокно време не смее да трае просечно повеќе од 8 часа на секои 24 часа.

IV. ОДМОРИ И ОТСУСТВА

Член 25

Помеѓу два последователни работни денови работникот има право на дневен одмор од најмалку 12 часа непрекинато во текот на 24 часа.

Член 26

Работникот има право на неделен одмор од најмалку 24 часа непрекинато, плус 12 часа дневен одмор од член 23 на овој договор.

Ден на неделен одмор по правило е недела или друг ден во неделата.

Деновите на неделниот одмор на работниците кои работаат во смени, се утврдува со распоред.

Член 27

Работникот има право на годишен одмор согласно закон, Општиот Колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството и овој Колективен Договор.

Траењето на годишниот одмор над законски утврдените 20 работни дена се определува врз основа на критериуми утврдени во колективен договор на ниво на работодавач.

Работник кој за првпат заснова работен однос, се стекнува со правото на цел годишен одмор, кога ќе оствари непрекината работа од најмалку шест месеци, без оглед на тоа дали работникот работи полно работно време или пократко работно време од полното.

Платен одмор

Член 28

Работникот има право на платен одмор заради лични и семејни околности до 7 работни дена во текот на календарската година во следните случаи:

- за склучување на брак..... 3 дена
- за склучување брак на дете..... 2 дена
- за раѓање или посвојување дете..... 2 дена
- за смрт на сопругник или дете..... 5 дена
- за смрт на родител, брат, сестра..... 2 дена
- за смрт на родител на сопругник2 дена
- за смрт на дедо или баба..... 1 ден

- за елементарни непогоди..... 3 дена

- за полагање на стручен испит или друг испит за потребите на работодавачот.....3 дена

Право на два последователни работни денови за давање крв доброволниот дарител го користи во денот кога дава крв и наредниот ден.

Во случај на давање крв во неработен ден, дарителот има право на 2 последователни слободни работни дена.

Со колективен договор на ниво на работодавач можат да се утврдат и други случаи за платено отсуство од работа.

Привремен принуден одмор

Член 29

Во услови и околности на целосно или делумно престанување на производниот процес од деловни причини или намалување на обемот на работата во одредени организациски делови, односно работа кај работодавачот, работниците од тие организациски делови се упатуваат на привремен принуден одмор (во понатамошниот текст ППО).

Синдикалниот претставник не може да биде упатен на ППО.

Член 30

Одлука за организирање на ППО донесува органот на управување во друштвото.

Овластен работник од работодавачот го определува организацискиот дел и делот на производниот процес односно работата во која се исполнети условите и околностите за организирање на ППО и времетраењето на организирањето на ППО со изготвена програма претходно разгледана од Синдикалната организација кај работодавачот и добиено мислење од неа.

Врз основа на одлуката на органот на управување за организирање на ППО, овластен работник кај работодавачот изготвува план за спроведување на ППО, и со решение поединечно ги определува работниците кои се упатуваат на ППО и ја определува должината на тој одмор.

Приговорот поднесен против решението за упатување на работникот на ППО не го задржува извршувањето на решението.

По престанување на условите и околностите, овластениот работник со одлука утврдува дека престанала потребата за организирање на ППО во соодветниот организациски дел односно технолошко-техничкиот производен процес и дека се создадени услови за редовно одвивање на работата.

Член 31

На работните места каде што процесот на производството и работата го дозволуваат тоа, се врши наизменично упатување и враќање на работниците на ППО при што се обезбедува сигурноста на објектите и постројките и квалитетот на работата.

Член 32

Упатувањето на работниците на ППО може да трае 3 месеци во текот на една календарска година.

Член 33

Синдикатот има право да бара информации за применување на одлуката за упатување на ППО и нејзино спроведување.

V. ПЛАТА И НАДОМЕСТОЦИ НА ПЛАТА

1. Плата

Член 34

Работникот има право на плата.

Платата на работникот за работа со полно работно време не може да биде пониска од пресметковна вредност за единица коефициент (досегашна најниската плата) утврдена со овој колективен договор.

Платата е составена од:

- а) основна плата;
- б) дел од плата за работна успешност
- в) дел за деловна успешност и
- г) додатоци.

Пресметковна вредност за единица коефициент за најниска група на сложеност за полно работно време и полн учинок изнесува 14.010,00 ден.

Член 35

При утврдување на пресметковна вредност за единица коефициент за најниска група на сложеност ќе се поаѓа особено од: трошоците на живот, економските можности, општото ниво на платите на дејност, нивото на продуктивноста, економичноста, рентабилноста, социјалните давања и други економски и социјални фактори.

Пресметковна вредност за единица коефициент за најниска група на сложеност ја утврдуваат и објавуваат потписниците на колективниот договор најмалку еднаш годишно, но не подоцна од 31.01. во тековната година, односно по секое усогласување.

Член 36

Работодавачот кај кого настанале потешкотии во работењето врз основа на изготвена програма со која се обезбедува надминување на настанатите проблеми, а со согласност од Синдикалната организација кај работодавачот може да утврди отстапување од пресметковна вредност за единица коефициент за најниска група на сложеност утврдена во член 34 од овој Колективен договор, со тоа што намалувањето на пресметковна вредност за единица коефициент за најниска група на сложеност не може да изнесува повеќе од 20% и не може да трае подолго од 6 месеци.

а) Основна плата

Член 37

Основната плата се определува земајќи ги предвид барањата на работното место (стручна подготовка, стекнати вештини, сложеноста и одговорноста на работното место), а се утврдува така што износот на пресметковна вредност за единица коефициент за најниска група на сложеност се множи со коефициентот на степенот на сложеноста на одделна група на работи на која припаѓа работното место на кое работникот работи согласно договорот за вработување.

Групите се утврдуваат со колективен договор на ниво на работодавач или акт на ниво на работодавач.

Основната плата на работникот за полно работно време, нормален учинок и нормални услови за работа се утврдува со договорот за вработување, и не може да биде пониска од пресметковна вредност за единица коефициент за најниска група на сложеност утврдена со овој колективен договор.

За нормални услови на работа се сметаат условите во кои претежно се извршува работата, без посебни физички и психички напрегања, влијанија на средината, опасност од повреди и други оптоварувања, потешки од нормалните.

Член 38

Основната плата се пресметува и исплатува како месечна плата согласно на исплатниот период утврден во закон.

Со колективен договор на ниво на работодавач, работодавачот и синдикатот можат да утврдат и неделна плата која се пресметува и исплатува со истекот на работната недела.

б) Дел за работна успешност

Член 39

Критериуми и мерила за утврдување на работната успешност се: обем, квалитет, креативност и иницијативност, остварена продуктивност, економичност, заштеди во процесот на работење, ефикасност и користење на средствата за работа и работното време и други критериуми утврдени во колективниот договор на ниво на работодавач и друг акт на работодавачот.

Работната успешност се мери, односно проценува за поединци или групи на работници според однапред утврдени критериуми и мерила.

Резултатите од работењето на работникот согласно со претходниот став ги утврдува, односно оценува работникот кој го води и организира процесот на работа.

Доколку работникот не ги достигнува работните резултати од причини што не зависат од работникот, има право на 100% од основната плата.

Член 40

Во случај кога повеќе од 30% од работниците не ги исполнуваат утврдените норми и нормативи, синдикатот може да покрене иницијатива за нивно преиспитување.

Член 41

Дел од платата врз основа на работна успешност се пресметува и исплатува заедно со основната плата или во друг термин кој е поповолен за работодавачот.

в) Дел за деловна успешност

Член 42

На работникот може да му се исплати и дел врз основа на деловна успешност на работодавачот.

г)Dodатоци на плата

Член 43

Основната плата за одделни работни места се зголемува кога работникот работи во услови потешки од нормалните за определено работно место, а особено:

- работни задачи во чие извршување работникот постојано е изложен на неповолните влијанија на околината (чад, саѓе, топол пепел, прашина, влага, високи, односно ниски температури, врева, блескава вештачка светлина, работа во темни простории или во простории со несоодветно обоено светло);

- при работни задачи во кои согласно со прописите работникот постојано употребува заштитни средства како што се: заштитни чевли, гас маски, маски против прав, уреди за доведување свеж воздух или други заштитни средства;

- работи при кои работникот е изложен на посебни опасности (пожар, вода, експлозија).

Со колективен договор на ниво на работодавач се утврдуваат потешките услови за работа од нормалните за одделни работни места и износот на зголемувањето врз таа основа не зависи од висината на платата на работникот, туку се утврдува во единствен износ за сите работници што работат во тие потешки услови на работа.

Член 44

Основната плата на работникот се зголемува по час најмалку за:

- за прекувремена работа	35%
- за работа ноќе	35%
- за работа во три смени	5%
- за работа во ден на неделен одмор	50%

За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа зголемена за 50%.

Додатоците не се исклучуваат меѓусебно.

Правото на зголемен надоместок врз основа на работа во три смени работникот го остварува само за ефективно поминато работно време во смени.

Со колективен договор на ниво на работодавач можат да се регулираат и други основи за зголемување на основната плата.

Член 45

Основната плата на работникот се зголемува за најмалку 0,5% за секоја година работен стаж.

Член 46

Платата на членовите на органите на управување и работниците со посебни овластувања и одговорности утврдени со Статутот или друг акт на работодавачот, ја определува органот што ги избрал, во согласност со актот на работодавачот.

Член 47

Инвалид на трудот има право на работа со скратено работно време, односно вработување на друга соодветна работа, професионална рехабилитација, како и право на соодветен паричен надоместок во врска со користењето на тие права, во согласност со прописите за пензиско-инвалидско осигурување, со овој Колективен договор односно на ниво на работодавач.

Член 48

Пресметковна вредност за единица коефициент за најниска група на сложеност на работник кој е 5 години пред исполнување на условите за пензија, а е распореден на помалку вреднувано работно место, не може да биде помала од платата што ја примал пред распоредувањето, валоризирана за тековниот пораст на платите кај работодавачот.

а) Надоместоци на плата

Член 49

Работодавачот на работникот му исплатува надомест на плата за време на:

- боледување (за време на привремена неспособност за работа);
- годишен одмор;
- платен вонреден одмор;
- прекин на работниот процес од причини од страна на работодавачот;
- празници и неработни денови утврдени со закон или друг пропис;
- слободни денови од работа;
- дообразование, стручно оспособување и преквалификација, односно доквалификација согласно со потребите на работодавачот;
- синдикално образование;
- за време на отказан рок и
- други случаи утврдени со колективен договор на ниво на работодавач.

Во случаите од претходниот став на работникот му припаѓа надоместок на плата во висина од неговата просечна плата од последните 12 месеци доколку со закон поинаку не е определено.

Доколку работникот не примал плата во тој период, му припаѓа надомест во висина на пресметковна вредност за единица коефициент за најнизок степен на сложеност утврдена во овој Колективен договор.

Член 50

Работникот има право на надомест на плата врз основа на придонесот од иновации, рационализации и други видови творештва, за потребите на работодавачот, кој се утврдува со договор склучен меѓу работникот и работодавачот.

Работодавачот и синдикатот можат да утврдат критериуми за утврдување на висината на надоместокот врз оваа основа со колективниот договор на ниво на работодавач.

Член 51

За време на приправничкиот стаж и пробна работа на работникот му припаѓа плата најмалку 80% од платата предвидена за работното место за кое се оспособува.

Член 52

Работниците што се упатуваат на привремен принуден одмор имаат право на надомест на плата во висина од најмалку 70% што ја остварило во претходниот месец пред да бидат упатени на ППО, за период до 3 месеци во тековната година.

Надоместокот од став 1 на овој член се валоризира со просечниот пораст на платите кај работодавачот.

Работниците од став 1 на овој член додека се наоѓаат на ППО немаат право на регрес за исхрана и трошоци за превоз.

Член 53

За време на времена неспособност за работа до 15 дена работникот има право на надомест на плата во висина од 70%, а над 15 дена почнувајќи од првиот ден на боледувањето за сите денови од 90% од основната плата утврдена со закон, како и надомест на плата во висина од 90% од основната во случаи утврдени со закон кога боледувањето над 30 дена го плаќа работодавачот.

За време на времена неспособност за работа поради повреда на работа и професионално заболување работникот има право на надоместок на плата во висина на неговата плата исплатена во претходниот месец.

Член 54

За време на штрајк кој е организиран заради повредени права на работниците уредени со закон, колективен договор и со договорот за вработување: неисплатена плата, неплатени придонеси и надоместоци, непотпишување на колективен договор и необезбедени услови за работа, работодавачот на работникот му исплатува надоместок на плата во висина од 60% од основната плата на работникот, за време од 5 работни дена.

2. Надоместување на трошоците поврзани со работата

Член 55

Работникот има право и на надомест на трошоците поврзани со работа утврдени со закон и колективен договор и тоа:

- дневници за службени патувања во земјата во висина од најмалку 8% од основната плата и тоа:

1. Дневници во полн износ
 - а) за секои 24 часа поминати на службен пат,
 - б) за остатокот на времето подолго од 12 часа, кога службеното патување траело повеќе од 1 ден,
 - в) кога службеното патување траело подолго од 12 часа, а пократко од 24 часа.
2. Половина дневница
 - а) ако патувањето траело повеќе од 8 часа, а помалку од 12 часа, како и за остатокот од времето поминато на пат подолго од 8 часа, а пократко од 12 часа, кога патувањето траело повеќе од 1 ден,

- дневници за службени патувања во странство согласно колективен договор на ниво на работодавач или акт на работодавач, но не помалку од Уредбата за издатоците за службен пат и селидби во странство што на органите на управата им се признаваат во тековни трошоци,

- теренски додаток во земјата, за работа на терен надвор од седиштето на работодавачот, во зависност од обезбедените услови за престој на работникот на терен (сместување, исхрана и др.) во висина утврдена со колективен договор на ниво на работодавач,

- надомест за одвоен живот од семејството, во висина утврдена со колективен договор на ниво на работодавач, но не помалку од 60% од основницата,

- правото на надомест за одвоен живот се користи во целост, само во случај кога нема организирано сместување и исхрана,

- надоместокот за одвоен живот се исплаќа во случај кога работникот е распореден, односно упатен на работа надвор од седиштето на работодавачот или надвор од местото на постојаното живеелиште,

- надомест на трошоци за користење на сопствен автомобил за потребите на работодавачот во висина од 30% од цената на литар гориво што го користи автомобилот за секој поминат километар,

- надомест на трошоците за селидба за потребите на работодавачот, во висина на реално направените трошоци.

Покрај надоместоците од став 1 на овој член согласно колективен договор, на работникот му се исплатува и надоместок за:

- регрес за годишен одмор во висина која изнесува 80% од основницата, а најмногу 100% од основницата,

- јубилејна награда за најмалку 10, 20, 30 години непрекината работа кај ист работодавач во висина утврдена со колективен договор на ниво на работодавач.

Работодавачот може на работникот да му исплати и новогодишен надоместок во висина која изнесува најмалку 50% од основницата.

Работодавачот може на работникот да му исплати и 13-та плата, доколку за тоа постојат услови и можности кај работодавачот.

Работодавачот на свој трошок на работникот може да организира исхрана за време на работа. Трошоците за исхрана може да изнесуваат најмногу до 20% од просечната нето плата по работник исплатена во претходната година.

Основницата за пресметување на надоместоците на работникот претставува просечната месечна нето плата по работник во Република Македонија исплатена во последните три месеци.

На работникот му се исплаќаат и други надоместоци согласно колективниот договор на ниво на работодавач.

Член 56

Работникот има право на отпремнина при заминување во пензија во висина на најмалку 2 просечни месечни нето плати исплатени во последните 3 месеци на ниво на Република Македонија.

Член 57

Во случај на смрт на работникот, на семејството му се исплаќа еднократна парична помош во висина од 3 просечни месечни нето плати исплатени во државата во последните 3 месеци.

Во случај на смрт на член од потесното семејство на работникот му се исплатува помош во висина на 2 просечни месечни нето плати исплатени во Републиката во последните 3 месеци.

Под потесно семејство на работникот во смисла на став 2 од овој член се подразбира брачниот другар, децата на работникот и лица што ги издржува врз основа на закон.

Член 58

За непрекинато боледување подолго од 6 месеци, поради повреда на работа или професионално заболување на работникот му се исплатува еднократна помош во висина од 1 просечна месечна нето плата исплатена во Републиката во претходните 3 месеци.

Член 59

Во случај на потешки последици од елементарни непогоди на работникот му се исплатува надомест од најмалку 1 просечна месечна нето плата во Република Македонија.

VI. НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 60

Со колективен договор на ниво на работодавач, се определуваат случаи на штетни дејствија на работникот за кои се утврдува висината на паушалното обештетување, како и начинот и условите за намалување или простување на плаќањето на обештетувањето.

VII. НАЧИНИ НА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖНОСТА НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Член 61

Договорот за вработување престанува да важи во следните случаи:

1. Со изминување на времето за кое што бил склучен;
2. Со смрт на работникот;
3. Поради престанување на правниот субјективитет на работодавачот согласно со закон;
4. Спогодбено раскинување;
5. Поради престанување на потребата од вршење на одредени работи од деловни причини;
6. Со исполнување на законски услови за пензионирање;
7. Поради утврдена трајна неспособност за работа на работникот;
8. Ако со правосилна одлука му е изречена казна затвор, забрана на вршење определени работи од работен однос и воспитна заштитна или безбедоносна мерка поради кои не може да работи подолго од шест месеци.
9. Со отказ од страна на работникот;
10. Со отказ од страна на работодавачот.

1. Откажување на Договор за вработување од страна на работникот

Член 62

Работникот може да го откаже договорот за вработување ако писмено изјави дека сака да го откаже договорот за вработување.

Ако работникот го откаже договорот за вработување, отказниот рок е еден месец.

Отказниот рок започнува да тече наредниот ден од денот по врачување на одлуката за отказ на договорот за вработување.

Работникот кој го откажал договорот за вработување должен е да ја врати опремата со која е задолжен, службената легитимација и да ги подмири паричните и други обврски кон работодавачот ако ги има.

2. Откажување на договорот за вработување со отказ од страна на работодавачот

Член 63

Работодавачот може да му го откаже договорот за вработување со отказ на работникот, поради кршење на работната дисциплина или поради неисполнување

на обврските од работата или причини на вина (лична причина од страна на работникот) доколку кршењето на работната дисциплина или неисполнувањето на обврските од работа е утврдено со посебна постапка (сслушување на сторителот, на сведоци и изведување на докази).

Член 64

Работодавачот може да го откаже договорот за вработување со отказ поради кршење на работната дисциплина или поради неисполнување на обврските од работата, ако работодавачот не е задоволен од извршувањето на работните обврски на работникот.

Пред откажување на договорот за вработување, а врз основа на извештај од непосредниот раководител, ако работодавачот не е задоволен од извршувањето на работните обврски на работникот, истиот е должен на работникот да му даде писмено упатство и насоки за правилно извршување на работните обврски, и да го предупреди дека не е задоволен од начинот на нивното извршување.

Доколку работникот не го подобри своето работење, врз основа на извештај од непосредниот раководител, работодавачот може да донесе одлука од став 1 на овој член.

3. Откажување на договорот за вработување од деловни причини

Член 65

Како деловни причини се сметаат случаите кога работодавачот има намера да воведо поголеми промени во производството, програмата, реорганизацијата, структурата и технологијата, а кои ќе предизвикаат потреба од намалување на бројот на работниците.

Во случаите кога ќе настанат предвидените промени од став 1 на овој член, на работникот може да му престане работниот однос на начин и постапка предвидени со Законот за работни односи, со овој Колективен договор и со колективен договор на ниво на работодавач.

Член 66

Работодавачот за намерата, а најдоцна 30 дена пред донесувањето на одлуката за откажување на договорот за вработување од деловни причини ја известува синдикалната организација кај работодавачот и е должен со истата да се консултира заради постигнување договор.

За постапката за утврдувањето на потребата од престанок од работа на поголем број работници, односно на најмалку 20 работници за период од 90 дена при секој престанок на работен однос, кај работодавачот се изготвува и применува програмата донесена од надлежен орган на работодавачот по претходно добиено мислење од синдикалната организација кај работодавачот која е должна да достави мислење во рок од 30 дена.

Доколку не се произнесе синдикатот во предвидениот рок, се смета дека ја прифатил програмата.

Програмата ги содржи следниве елементи:

1. Општи податоци за друштвото;
2. Промени што се воведуваат и причините за нивното воведување:
 - укинување на работно место,
 - намалување на број на извршители на работно место;
 - укинување на организациони делови
3. Број на вработени по работно место и/или работни места, квалификациона структура на работното место за чија работа престанала потребата или се намалува бројот на извршители по работно место;

4. Начин на решавање на правата на работниците за чија работа престанала потребата;

5. Финансиски и други средства што треба да се обезбедат за спроведување на програмата;

6. Рокови и носители на активностите за спроведување на програмата.

VIII. ОСТВАРУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 67

Штрајкот е организиран прекин на работа заради остварување и зголемување на правата од работниот однос утврдени со закон, Општ колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството и со овој Колективен договор.

Штрајкот на работниците кај работодавачот го најавува претседателот на Синдикалната организација кај работодавачот, согласно со Статутот, до органот на управување на работодавачот, а на дејноста која ја опфаќа овој колективен договор, штрајкот го најавува претседателот на Самостојниот Синдикат на работниците од енергетика и стопанството на Македонија до Здружението на работодавачи против кого е насочен.

Штрајкот поради неостварување на веќе договорени права се најавува 3 дена пред започнувањето.

Штрајкот мора писмено да се најави на работодавачот. Во писмото со кое се најавува штрајкот мора да се наведат причините за штрајкот, местото на одржувањето на штрајкот, времетраењето и денот и времето на почетокот на штрајкот.

Штрајкот не смее да започне пред завршување на постапката за помирување, согласно со закон. Обврската за помирување не смее да го ограничи правото на штрајк, кога таква постапка е предвидена со закон, односно пред спроведување на друга постапка за мирно решавање на спорот за која страните се договориле.

Штрајкот мора да биде организиран на начин со кој нема да се оневозможува или попречува организирањето и одвивањето на работниот процес за работниците кои не учествуваат во штрајкот, забрана на влез на работниците и на одговорните лица во деловните простории на работодавачот.

Член 68

Работодавачот може да отстрани работници од работа само во одговор на веќе започнат штрајк најмногу до 2% од бројот на работниците учесници во штрајкот.

Работодавачот може да ги отстрани од процесот на работа само оние работници кои со своето однесување поттикнуваат насилничко и недемократско однесување, со што се оневозможуваат преговорите меѓу работниците и работодавачот.

За работниците одстранети од работа, за времето додека се одстранети од работа, работодавачот е должен да ги уплатува придонесите утврдени со посебните прописи за најниската основица за плаќање на придонесите.

Член 69

На предлог на работодавачот, синдикатот и работодавачот спогодбено подготвува и донесува правила за производно одржувачки и нужни работи кои несмеат да се прекинуваат за време на штрајк.

Правилата содржат особено одредби за работите и бројот на работниците кои на нив мора да работат за време на штрајк, а со цел за овозможување обновување на работата по завршување на штрајкот (производно одржувачки работи), односно со цел за вршење на работите кои се неопходно потребни заради спречување на загрозување на животот, личната сигурност или здравјето на граѓаните (нужни работи).

Со определување на работите од претходниот став не смее да се оневозможи или битно ограничува правото на штрајк.

Ако синдикатот и работодавачот не се спогодат, во рок од 15 дена од денот на доставувањето на предлогот на работодавачот до синдикатот за определување на работите од ставот (2) на овој член, работодавачот или синдикатот може во рок од наредните 15 дена да бара за тие работи да одлучи арбитража.

Член 70

Организирањето или учеството во штрајк организиран во согласност со одредбите на закон или овој договор, не претставува повреда на договорот за вработување.

Работникот не смее да биде ставен во понеповолна положба од другите работници поради организирање или учество во штрајк, во согласност со закон и овој договор.

На работникот може да му се даде отказ само ако организирал или учествувал во штрајк организиран во спротивност со закон или овој договор или ако за време на штрајкот направил некоја друга тешка повреда на договорот за вработување.

Работникот не смее на кој било начин да биде прилишен да учествува во штрајк.

На работниците учесници во штрајкот, за време на учество во штрајкот, работодавачот е должен да им уплатува придонеси од плата утврдени со посебните прописи на најниската основа за плаќање на придонесите.

Организаторот на штрајкот може од свои средства да им обезбеди надоместок на плата за времето на штрајк на работниците кои учествувале во штрајкот.

Член 71

Работодавачот може да бара од надлежниот суд да забрани организирање и спроведување на штрајк спротивен на законот, како и да бара надомест на штета која ја претрпел поради штрајкот.

Одлука за забрана на штрајк донесува надлежниот суд за работни спорови во прв степен.

По жалба против одлуката за забрана на штрајк, одлучува надлежниот суд.

Постапката по барањето за забрана на штрајк, односно отстранување од работа е итна.

Член 72

Синдикатот може да бара од надлежниот суд да забрани исклучување од работа за време на штрајк, спротивно на законот, како и да бара надомест на штета која тој и работниците ја претрпеле поради исклучувањето од работа за време на штрајкот.

Безбедност и здравје при работа

Член 73

Претставникот за безбедност и здравје при работа го избираат вработените од своите редови, на синдикален собор на мнозинскиот синдикат, по предлог на синдикатот.

Бројот на претставниците зависи од бројот на вработените во претпријатието, согласно Законот за безбедност и здравје при работа.

Член 74

Работникот има право на заштита при работа. Заштитата на работа опфаќа мерки насочени кон создавање на сигурни услови за работа.

За обезбедување на потребните услови за заштита на работниците на работа, работодавачот односно овластен орган, донесува општ акт со кој се уредува заштитата на работниците во согласност со закон.

Работодавачот, при стапувањето на работникот на работа со договор за вработување, е должен да го запознае со сите опасности во работата и со правата и обврските во врска со заштитата на работа и услови за работа.

Работникот има право да одбие да работи ако му се заканува непосредна опасност по живот или здравјето, поради тоа што не се спроведени пропишаните мерки за безбедност и здравје при работа.

Член 75

Работодавачот, врз основа на научни сознанија (меѓународни стандарди) и современите достигнувања, должен е да ја обезбеди работата на начин со кој се обезбедува сигурноста на работењето и заштитата на здравјето на работниците да презема мерки и да утврдува нормативи со кои се обезбедува психофизичкото здравје и личната сигурност, особено:

- да ги утврдува мерките за безбедност и здравје при работа на начин и со средства со кои максимално би ја обезбедил сигурноста на работниците, да ги смалува можностите за повреда и професионални заболувања;

- да го информира синдикалниот повереник за потешките повреди на работа, колективните несреќи, професионалните болести и слично;

- на работниците да им обезбеди обука во согласност со прописите од областа на безбедност и здравје.

Посебна заштита на жената, младите, и инвалидните работници

Член 76

Работнички за време на бременост не смеат да ги извршуваат следниве работи:

- за кои се бара посебен услов, здравствена, телесна и психофизичка состојба;
- кои се утврдени како напорни;
- кои имаат штетно влијание врз здравјето на трудницата и врз бременоста.

Напорни и за здравје штетни работи кои не смеат за време на бременост да се обавуваат се:

- работи што предизвикуваат постојани и силни вибрации на телото и врева што предизвикува подолг притисок на телото;
- работи со опасни предмети и материјали штетни по здравје;
- работи во простории во кои доаѓа до опасни зрачења;
- работи кај кои е потребно да се дигаат и пренесуваат товари;
- работи што се извршуваат претежно во нефизиолошка или присилна положба.

Член 77

Работникот со намалена работна способност и работникот кој работи на работа за која постои опасност од настапување на инвалидност, има право на работа на соодветно работно место според стручната подготовка и работното искуство.

Член 78

Работните места на кои не смеат да работат работници помлади од 18 години се определуваат со колективниот договор на ниво на работодавач.

IX. МИРНО РЕШАВАЊЕ НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ И КОЛЕКТИВНИТЕ РАБОТНИ СПОРОВИ

Член 79

Индивидуален работен спор претставува спор во врска со остварувањето на правата на работникот утврдени со закон, со колективниот договор и со договорот за вработување.

Колективни работни спорови се спорови во врска со склучувањето, измената и дополнувањето и примена на колективниот договор, остварување на правото на синдикално организирање и штрајк.

Член 80

Споровите што не можат да се решат со меѓусебно спогодување, можат да се решат по пат на помирување или по пат на арбитража.

Помирувањето е процес во кој независна трета страна определена од страните во спорот им помага на страните во спорот во изнаоѓање на решение за спорот.

Арбитража е решавање на спор од страна на трета страна која ја определите страните во спорот и која одлучува за спорот.

Член 81

Лицата помирувачи, односно арбитри страните во спорот ги бираат од Листата на помирувачи односно арбитри што ја утврдуваат самите.

Страните во спорот заеднички го определуваат третиот член во постапката за помирување односно арбитража.

Постапка за помирување (мировен совет)

Член 82

Индивидуалните и колективните работни спорови можат да се решаваат по пат на мирен и пред поседен мировен совет.

Постапката за помирување започнува со предлог од која било страна, најдоцна во рок од 5 дена од настанувањето на спорот, во кој предлагачот на помирувањето ја изнесува содржината на спорниот однос.

По добивањето на предлогот другата страна е должна да одговори во рок од 3 дена.

Страните во спорот во мировниот совет предлагаат свој член, а заеднички го определуваат третиот член на мировниот совет од листата на помирувачи.

Помирувачот раководи со мировниот совет и им помага на страните во спорот во изнаоѓање решение за спорот.

Во случај, другата страна да не одговори на предлогот, не именува член за мировниот совет, не се избере помирувач или не се постигне спогодба за решавање на спорот, постапката за помирување се запира.

Член 83

Постапката за помирување страните во спорот се должни да ја завршат во рок од 15 дена, од поднесувањето на предлогот за постапка за помирување.

Спогодбата што ќе се постигне во постапката за помирување мора да биде во писмена форма и истата е задолжителна за страните во спорот.

Член 84

Со колективен договор на ниво на работодавач може да се доуреди формирањето на посебен мировен совет и постапката на решавање на индивидуален или колективен работен спор.

Постапка пред арбитража

Член 85

Во случај на колективен работен спор, која било од страните во спорот може да поднесе предлог за постапка пред арбитража, во рок од 8 дена од денот на настанувањето на спорот, односно од денот на запирањето на постапката за помирување.

Арбитража може да врши еден или повеќе арбитри.

Страните во спорот заеднички го избираат арбитрот или арбитрите од Листата на арбитри.

Арбитерот е должен да закаже расправа во рок од 5 дена од приемот на предлогот.

На расправата се повикуваат овластени претставници на страните во спорот.

Одлуката на арбитерот е конечна и задолжителна за страните во спорот.

Постапката пред арбитража завршува во рок од 25 дена од денот на настанувањето на спорот.

X. ИНФОРМИРАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 86

Работодавачот обезбедува задолжително редовно и навремено информирање на работниците за деловните и развојните решенија од влијание на економската и социјалната положба на работниците, а особено за:

- годишни и повеќегодишни планови за развој;

- организациски промени;

- одлуки со кои се уредуваат правата од работен однос на работниците;

- годишни деловни резултати;

- други значајни деловни и развојни решенија и

- други прашања од заеднички интерес.

Информирањето се врши писмено, а за одредени работи и усно, преку гласило, билтен, инфо-интерн, на состаноци и на друг начин утврден од страна на работодавачот или со колективен договор на ниво на работодавач.

Член 87

На ниво на работодавач синдикатот избира или именува претставник за информирање и консултирање.

За избраниот или именуваниот претставник синдикатот го информира работодавачот.

Учество на работниците во работењето

Член 88

Органот на управување на работодавачот, во рамките на своите надлежности се грижи за остварување на правата на работниците во согласност со Законот, Статутот на работодавачот, овој Колективен договор и со други општи акти, со кои на работниците им се овозможува:

1. Да го следат извршувањето на одредбите на овој Колективен договор и на другите акти на работодавачот кои се однесуваат на социјалната и економската положба на работниците;

2. Да ги утврдуваат ставовите на работниците кои се доставуваат до надлежните органи на работодавачот и

3. Да расправаат и да одлучуваат за предлозите на Синдикатот.

XI. СТРУЧНО ОСПОСОБУВАЊЕ И ОБРАЗОВАНИЕ НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 89

Работникот има право на стручно оспособување и образование во зависност од процесот на работа кога тоа е во интерес на работодавачот.

Работникот може стручно да се оспособува и образува доколку работодавачот го упати на стручно оспособување и образование.

Доколку стручното оспособување и образование е организирано во текот на работното време, работникот користи платено отсуство поради оспособување и образование.

Програмата, времетраењето, правата и обврските на договорените страни во однос на образованието, дошколувањето и оспособувањето на работниците во врска со потребите на работодавачот се уредуваат со акт на работодавачот.

На работникот кој во интерес на работодавачот е упатен на стручно оспособување и образование, му се исплаќа редовно и соодветен износ на трошоците сврзани со тоа, како што се:

- превоз;
- котизација, школарина;
- трошоци за исхрана и
- трошоци за престој.

По завршувањето на стручното оспособување, преквалификација односно доквалификација, за потребите на работодавачот, работодавачот може да му понуди нов договор за вработување на работникот.

Ученици и студенти

Член 90

Работодавачот во договор со надлежната образовна организација прифаќа ученици и студенти на практична работа.

На учениците и студентите што ќе вршат практична работа кај работодавачот им се обезбедува обука за безбедност и здравје при работа, соодветни заштитни средства, лична заштитна опрема, исхрана и превоз до работа и од работа, доколку такви се организирани.

Одлука за прием на ученици и студенти на практична работа донесува овластено лице.

XII. УСЛОВИ ЗА РАБОТА НА СИНДИКАТОТ

Член 91

Работодавачот е должен да создаде услови за извршување на активностите на Синдикатот во врска со заштитата на правата на работниците од работниот однос, утврдени со закон и колективен договор.

Активноста на Синдикатот во согласност со став 1 од овој член, не може да се спречи со акт на работодавачот.

Член 92

На барање на Синдикатот, работодавачот доставува податоци и информации за оние прашања што имаат најнепосредно влијание врз материјалната и социјалната положба на членовите на Синдикатот (работниците) и ги разгледува мислењата и предлозите на Синдикатот во постапката на донесување одлуки и решенија, што имаат битно влијание врз материјалната и социјалната положба, односно во остварувањето на правата на работниците.

На синдикалниот претставник му се овозможува непречено комуницирање со работодавачот или од него овластено лице и со сите работници во претпријатието, кога тоа е неопходно за остварување на функцијата на Синдикатот.

На овластениот синдикален претставник кој не е вработен кај работодавачот, мора да му се овозможи непречена комуникација и синдикална активност од страна на работодавачот.

Член 93

Работодавачот ја пресметува и уплатува синдикалната членарина од нето платата на работникот согласно Одлуката на Синдикатот.

Работодавачот обезбедува стручни, административни и технички услови за работа и остварување на функциите на Синдикатот.

Член 94

Синдикалниот претставник има посебна заштита и не може да биде повикан на одговорност ниту доведен во неповолна положба, вклучувајќи го и престанокот на неговиот работен однос, освен во случај на извршување на кривично дело или предизвикување на поголема материјална штета кај работодавачот.

Како синдикален претставник, се сметаат и функционерите во синдикатот, кои се вработени кај работодавачот, а својата функција ја извршуваат волонтерски.

Посебната заштита на синдикалниот претставник трае за време на неговиот мандат и две години потоа.

Член 95

Синдикалниот претставник не може:

- да биде упатен на привремен принуден одмор;
- да биде распореден на друго работно место без негова согласност;
- да му престане работниот однос од деловни причини.

Член 96

Со одлука на Синдикатот, се утврдува бројот на синдикалните претставници кои уживаат заштита, а тоа се: членовите на извршните одбори во основните организации и бираните претставници во повисоките органи на синдикатот.

Член 97

Работодавачот е должен на синдикалниот претставник да му овозможи платено отсуство од работа заради ефикасно вршење на функциите на Синдикатот и синдикалното образование и оспособување.

Начинот, времето и условите на ослободување од работа на синдикалниот претставник, се уредуваат со колективен договор на ниво на гранка односно оддел, односно на ниво на работодавач.

Член 98

Член на Синдикатот кој е избран, односно именуван во органите на Синдикатот, чие вршење на функцијата бара привремено да престане да работи кај работодавачот, има право, по престанување на функцијата што ја вршел, во рок од 5 дена, да се врати кај работодавачот на работно место кое одговара на неговата стручна подготовка, за што се склучува посебен договор со работодавачот.

XIII. ИЗМЕНУВАЊЕ, ДОПОЛНУВАЊЕ, ТОЛКУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА ПРИМЕНАТА НА КОЛЕКТИВНИОТ ДОГОВОР

Изменување и дополнување на колективниот договор

Член 99

Секој учесник може да предложи изменување и дополнување на овој Колективен договор.

Предлогот за изменување и дополнување на овој Колективен договор во писмена форма се доставува до другиот учесник кој е должен да се изјасни во рок од 30 дена.

Во случај ако другиот учесник не го прифати или не се изјасни по предлогот во рок од став 2 на овој член, учесникот-предлагачот може да започне постапка за усогласување.

Член 100

Постапката за усогласување започнува на барање на еден од учесниците во Колективниот договор и треба да заврши во рок од 60 дена од поднесувањето на барањето.

Следење на примената на колективниот договор

Член 101

За следење на примената на овој Колективен договор учесниците формираат комисија.

Секој од учесниците на овој Колективен договор именува по 3 члена во комисијата од став 1 на овој член, во рок од 15 дена од склучувањето на овој колективен договор.

Комисијата ќе работи по изготвен деловник за работа.

Толкување на колективниот договор

Член 102

Комисијата од член 101 на овој Колективен договор дава толкување на одредбите на овој Колективен договор.

XIV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 103

За решавање на споровите меѓу потписниците на овој Колективен договор што не можат да се решат со меѓусебно договарање, се формира комисија за усогласување.

Секој од учесниците именува по два члена во комисијата за усогласување.

Член 104

Трошоците за подготвување и следење на примена на овој Колективен договор, потписниците ги сносат подеднакво.

Член 105

Овој Колективен договор се склучува за време од три години.

Важењето на овој Колективен договор се продолжува доколку страните склучат спогодба најдоцна 30 дена пред истекот на важењето на Колективниот договор.

По истекот на рокот за кој е склучен овој колективен договор, неговите одредби ќе се применуваат и понатаму се до склучување на нов колективен договор.

Член 106

Овој Колективен договор неговите изменувања и дополнувања, се доставуваат на регистрација до министерството надлежно за работите од областа на трудот, а се објавуваат во „Службен весник на РМ“.

Колективните договори на ниво на работодавач се регистрираат кај Самостојниот синдикат на работниците од енергетика и стопанството на Македонија и Здружението за енергетика од приватниот сектор при Организацијата на работодавачи на Македонија.

Член 107

Овој колективен договор стапува во сила со денот на склучувањето, а ќе се применува од 1 ноември 2016 година.

Бр. 01-30/1
2 март 2016 година
Скопје

Бр. 0101/36
2 март 2016 година
Скопје

Самостоен синдикат на
работниците од енергетика
и стопанство на Македонија
Претседател,
Роберт Симоноски, с.р.

Организација на работодавачи на Македонија
Претседател,
Ангел Димитров, с.р.

Претседател на
Здружението за енергетика
од приватниот сектор на
Организацијата на
работодавачите на
Македонија,
Штефан Петер, с.р.

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

1229.

Врз основа на член 44 став 1 од Законот за државната статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14 и 192/15), Државниот завод за статистика го утврдува и објавува

ДВИЖЕЊЕТО НА ИНДЕКСОТ
НА ЦЕНИТЕ НА МАЛО ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ЗА МЕСЕЦ ФЕВРУАРИ 2016
ГОДИНА

Индексот на цените на мало во Република Македонија во периодот јануари-февруари 2016 година, во однос на просечните цени на мало во 2015 година, изнесува – 0,7%.

Директор,
Лидија Костовска, с.р.

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о. - Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
в. д. директор и одговорен уредник – Вероника Наумовска
телефон: +389-2-55 12 400
телефакс: +389-2-55 12 401

Претплата за 2016 година изнесува 10.100 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2016047